

TAUTININKAI PAS PREZIDENTĄ

Dauguma tautininkų Lietuvos Prezidento rinkimuose nuosekliai ir aktyviai parėmė Valdo Adamkaus kandidatūrą, jo pergalėje bei dabartiniame valstybės vadovo darbe mato palankesnę galimybę įgyvendinti tautines idėjas. Su dideliu susirūpinimu nagrinėjame nepaprastai sunkius nepriklausomos valstybės atkūrimo žingsnius, vis neatsigaunančią ekonomiką ir dėl to metai iš metų tebesitęsiančią socialinę, kriminogeninę, demografinę, netgi dvasinę ir pilietinę krizę. Be didelio triukšmo ir mitingų, konstruktyviu darbu, pagrįstais siūlymais visą laiką stengėmės pozityviai įtakoti valstybės raidą. Gaila tik, kad nei LDDP dar 1995 m. neatsižvelgė į tautininkų parengtus programinius siūlymus tautai ir valstybei stiprinti, nei dabar valdančios partijos nenori girdėti kitos nuomonės.

Tad aukštai vertindami Jo ekselencijos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus išreikštą sutikimą birželio 18 d. priimti Lietuvių tautininkų sąjungos atstovus ir aptarti daug svarbių klausimų, tam labai rimtai ruošėmės. Nenorėjome, kad Prezidentui tektų panašiai, kaip jau buvo po ankstesnių susitikimų su kitomis politinėmis partijomis, apgailestauti, kad neišgirdo jokių naujų pasiūlymų. Iš anksto į Prezidentūrą pasiuntėme naujausius ir svarbiausius Lietuvių tautininkų są-

jungos (LTS) valdybos ir tarybos priimtus dokumentus. Tai pareiškimai: "Dėl anti-valstybinių reiškinių Rytų Lietuvoje", "Dėl demokratijos ir valstybingumo Lietuvoje įtvirtinimo", "Dėl neatidėliotinių priemonių žemdirbių būklei gerinti", o taip pat konferencijos "Žemės ūkis ir kooperacija" rezoliucija. Susitikime su Prezidentu dalyvavo laikinai einantis LTS pirmininko pareigas dr. doc. Alvydas Baležentis ir valdybos nariai: prof. Vaidotas Antanaitis, dr. Leonas Milčius, Virginija Kondrotienė ir Rimantas Klimas. Įvykusiame ilgesniame nei pusės valandos pokalbyje taip pat dalyvavo Prezidento sekretorius Vidmantas Staniulis.

Pokalbį pradėjęs A. Baležentis supažindino Prezidentą su Tautininkų sąjungos dabartine veikla, pabrėždamas, kad atsiskyrus ankstesniam Tautininkų sąjungos pirmininkui, Seimo nariui Rimantui Smetonai, kuris tautininkų vardu skelbė euroskeptines idėjas, šiandien tautininkai užima santūresnę poziciją ir nori sukurti visuomenei patrauklesnę, modernesnę XXI a. partiją. LTS nuostatos Lietuvos įsijungimui į Europos Sąjungą ir NATO yra palankios.

– Mes tik neatsisakome minties, kad Lietuva į šias Vakarų organizacijas privalo ateiti gerai pasiruošusi ir garantuota dėl savo tautos bei

Jūratė Statkutė-Rosales Venesuelos prezidentūroje sveikina B. Clinton per jo oficialų vizitą į šią šalį. Greta B. Clinton – Venesuelos prezidentas R. Caldera

valstybės ateities, tautinio savitumo ir kultūros išsaugojimo. Mes esame pasiruošę padėti Prezidentui ir šiandien valdžioje esančioms politinėms jėgoms spręsti šiuos klausimus, – pažymėjo A. Baležentis.

Kalbant apie naują tautininkų strategiją, buvo pabrėžtos svarbiausios LTS veiklos kryptys: tautos vieningumas, modernaus tautiškumo ugdymas, tautos ūkio vystymas. Tautininkams nepaprastai rūpi tautos ir valstybės saugumas, tradiciniai kaimo ir žemės ūkio reikalai, Lietuvos švietimo reforma, mokyklų, mokinių ir mokytojų padėtis, ypač pietrytinuose Lietuvos rajonuose. Ne tik tautininkų, bet ir visos valstybės reikalas yra rūpintis, kad visur būtų laikomasi

Valstybinės kalbos įstatymo.

Pristatydamas naujus strateginius tautininkų siūlymus demokratijai ir valstybingumui Lietuvoje įtvirtinti, Prezidentui priminiau kokiomis sunkiomis ir sudėtingomis sąlygomis 1992 m. buvo rengiama bei priimama nauja Lietuvos Konstitucija, kiek daug kompromisinių sprendimų tada teko padaryti. Dėl to nenuostabu, kad sunkiai vyksta reformos. Laukiamų rezultatų vis dar neduoda privati nuosavybė ir laisva žmogaus iniciatyva, o pats žmogus daugeliu atveju yra neapsaugotas ne tik nuo nusikaltėlių, bet ir nuo valstybinių institucijų, pagaliau dviprasmių, neišbaigtų įstatymų. Per aštuonerius nepriklausomybės metus galėjome įsitikinti, kad nepakanka pakeisti vieną ar kitą valdininką, vienai ar kitai partijai laimėti rinkimus, bet reikia sutvirtinti ir pačius valstybės pamatus – parengti naujos, moderniškesnės ir veiksmingesnės Konstitucijos projektą.

Mes siūlėme prie Prezidento institucijos sudaryti naujos redakcijos Konstitucijos rengimo komitetą. Manome, kad būtų tikslinga pakeisti Seimo ir savivaldybių rinkimų tvarką, atsisakant proporcinės atstovavimo sistemos. Taip pat siūlėme ir apskričių viršininkus, miestų merus, valsčių seniūnus ateityje rinkti tiesiogiai. Siūlėme parengti ir priimti Referendumo, Seimo ir Savivaldybių tarybų narių rinkimo bei kitų įstatymų pataisas, kurios leistų atšaukti visus netinkamus Seimo, savivaldybių tarybų narius, teisėjus, prokurorus ir kitus valstybinius pareigūnus. Be to, siūlėme prie Prezidento institucijos sudaryti kom-

petetingą šalies ir užsienio ekspertų komisiją ir išnagrinėti ankstesnio privatizavimo eigą. Siūlėme taip pat sudaryti valstybės turto, izdo raišos ir kontrolės tarnybą. Šie siūlymai Prezidentui tikrai buvo nauji ir jo įdėmiai išklausyti.

Prof. V. Antanaitis išreiškė mintį, kad būtų gerai, jog visų Lietuvos Prezidentų palaikai ilsėtųsi tėvynėje. Jis siūlė, kad Respublikos Prezidentas kreiptųsi į JAV gyvenančius Prezidento A. Smetonos giminaičius dėl pirmojo Prezidento ir Lietuvių tautininkų sąjungos įkūrėjo A. Smetonos ir jo jau mirusių kitų artimųjų palaikų perkėlimo į Lietuvą. Šis siūlymas sulaukė ypatingo Prezidento V. Adamkaus dėmesio.

Gražios iniciatyvos ėmėsi V. Kondrotienė. Prisimenant žymų tautosakininką, mitologą, kraštotyryninką, profesorių, dviejų J. Basanavičiaus premijų laureatą Norbertą Vėlių, ji Prezidentui perdavė daugelio garbingų asmenų pasirašytą siūlymą apdovanoti N. Vėlių Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu. Prezidentas šiam siūlymui, atrodo, buvo gana palankus.

Skaudžius faktus ir didelį tautininkų susirūpinimą dėl kai kurių anti-valstybinių reiškinių Rytų Lietuvoje Prezidentui išsakė R. Klimas. Jis pabrėžė, kad Rytų Lietuvos klausimai joki būdu negali būti tarvalstybinių derybų objektu. Visa vykdoma politika šioje Lietuvos dalyje yra tik mūsų vidaus reikalas. Tautininkai pasisako

(Nukelta į 8 psl.)

"VILTIES" DRAUGIJOS PIRMININKO VIEŠNAGĖ KALIFORNIJOJE

Neseniai "Vilties" draugijos pirmininkas Algirdas Matulionis lankėsi Kalifornijoje. Jis susitiko su Amerikos Tautinės sąjungos Los Angeles skyriaus nariais, "Dirvos" skaitytojais bei rėmėjais. Nuotraukoje (iš kairės): A. Matulionis, nuoširdus "Dirvos" rėmėjas prel. Jonas Kučingis, ALTS skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė ir režisierius Petras Maželis.

Girdėta iš Vilniaus

• **BAIGĖSI SEIMO SESIJA.** Vėlyvą liepos 2-osios vakarą baigė darbą pavasario sesija, politikams prasideda atostogos. Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis įvertino ją kaip dalykišką ir padėjo parlamentarams už atliktus darbus. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais plenariniai posėdžiai nebus rengiami, tačiau reikalui esant Seimo nariai dirbs komisijose, frakcijose ir komitetuose. Pagal Konstituciją rudens sesija turėtų prasidėti rugsėjo 10 d.

• **PASIBAIGĖ SPORTO ŠVENTĖ.** Liepos 1 d. Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus susitiko su išeivijos akademinio sporto klubo "Lituanica" nariais. Susitikime buvo pasidalyta išpūdžiais apie ką tik pasibaigusią II Lietuvos tautinę olimpiadą ir VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynes. Prezidentas pareiškė tikėjimą, kad išeivijos lietuvių jaunimas ir ateityje sportuos bei dalyvaus Lietuvos tautinėse olimpiadose. Tarp 1952 metais įkurto klubo "Lituanica" steigėjų buvo ir V. Adamkus.

• **PRASIDĖJO DAINŲ ŠVENTĖ.** Liepos 2 d. Vilnių po ketverių metų pertraukos vėl užtvindė Pasaulio lietuvių dainų šventė. Į bendrą šventę Lietuvoje ir svetur gyvenantys lietuviai susirinko antrąjį kartą. Sovietiniais metais tokios šventės Lietuvoje ir išeivijoje vyko atskirai. Pokaryje Lietuvoje Dainų šventės buvo rengiamos nuo 1949-ųjų kas penkerius, vėliau - kas ketverius metus. Išeivijos lietuviai savąsias tautines šventes rengdavo Jungtinėse Amerikos valstijose.

Antroji Pasaulio lietuvių dainų šventė skiriama Lietuvos valstybės atkūrimo 80-mečiui. Iš viso joje dalyvauja beveik 32 tūkst. Lietuvos šokėjų, dainininkų, muzikantų, tautodailininkų, taip pat per devynis šimtus užsienio lietuvių. Liepos 2-osios vakare šventės įžanga tapo kanklių muzikos koncertas Vilniaus universiteto P. Skargos kieme.

• **PREZIDENTAS – APIE ĮSTATYMUS IR TEISMUS.** Liepos 2 d., lankydamasis Aukščiausiąjame Teisme Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus pabrėžė, kad Lietuvoje turi būti atsisakyta ydingos praktikos nuolat priiminėti prastos kokybės įstatymus, ypač susijusius su teisiniais procesais. Prezidento požiūriu, chaotiška įstatymų leidyba yra viena iš įstatymų leidžiamosios, taip pat teismų valdžios nepopuliarumo priežasčių. Apsilankymo pradžioje Prezidentui buvo parodyta pirmoji teismo posėdžių salė. Apžiūrėdamas seniai nremontuotą patalpą, V. Adamkus piktinosi ten stovinčiu narvu, kuriame procesų metu laikomi pavojingi teisiamieji: "Iš teisiamųjų orumo negali būti tyčiojamosi, nes proceso metu jie dar nėra vadinami kaltaisiais", - sakė Prezidentas.

• **SUSITIKIMAS SU VERSLININKAIS.** Liepos 1 d. Prezidentas V. Adamkus susitiko su žinomu išeivijos verslininku Jonu Kazicku ir kitais išeivijos verslo atstovų. Kalbėtasi apie tai, kaip pagerinti sąlygas investicijoms į Lietuvos ūkį.

• **KAS APŠMEIŽĖ LIETUVĄ?** "Pasauliui Lietuva pristatoma kaip beviltiškai atsilikusi šalis", - skelbia "Lietuvos rytas" ir "Respublika". Informaciją apie Lietuvą, išspausdintą Portugalijos sostinėje Lisabonoje vykstančios pasaulinės parodos "Expo'98" leidinyje "Official Guide Expo'98" - Lietuvai skirtame puslapyje spausdinamos dvi nuotraukos - Kauno Iglulos bažnyčia ir dvi Antrojo pasaulinio karo sovietinių kareivių skulptūros bei rašoma, kad Lietuvos "jūros krantas yra žemas ir smėlėtas, todėl čia sunku įkurti svarbų uostą. Čia niekada nebuvo išsivysčiusios pramonės. Ekonomikoje dominuoja žemės ūkis (daržovių ir cukrinių runkelių) bei raguotųjų auginimas". Puslapiai, skirti Latvijai ir Estijai, parengti žymiai geriau - tiksli informacija bei patrauklios iliustracijos. Įvairios valstybinės institucijos bandė išsiaiškinti tokio Lietuvos pristatymo autorių, bet - nesėkmingai.

• **DINGO KUNIGAS RIČARDAS MIKUTAVIČIUS.** Kauno Vyriausiojo policijos komisariato vadovo Rimanto Ramanausko teigimu, Lietuvą sukrėtęs nusikaltimas prieš kunigą Ričardą Mikutavičių įvykdytas gerai suplanavus ir ciniškai. "Gali būti, jog jis kainavo žmogaus gyvybę", - mano R. Ramanauskas. Nusikaltimą tiriantys Kauno policijos pareigūnai papasakojo žurnalistams, kad kunigo buto apžiūros metu ant vieno kilimėlio pastebėta į kraują panašių dėmių. Iš buto išgabenta paveikslų, skulptūrų, kitų meno dirbinių. Dingo dėžutė su dokumentais, kurioje buvo paskutinių išgytų paveikslų nuotraukos bei užrašai. Vartant kruopščiai rašytą kunigo R. Mikutavičiaus dienoraštį, pastebėta, jog išplėsti kai kurie vartyje bei gegužės mėnesio pabaigoje rašyti puslapiai.

• **ORO UOSTAS NIDOJE.** Per porą metų numatoma rekonstruoti Kuršių Nerijoje esantį Nidos oro uostą. Kurortinio sezono metu jame per savaitę būtų galima priimti apie dešimt nedidelių lėktuvų. Tai būtų ne komercinis, o daugiau reprezentacinis oro uostas, galintis priimti oficialių delegacijų, greitosios pagalbos ar sportinius lėktuvus, kurių keliamoji galia - ne daugiau kaip 17 tonų. (Pagal Eltos pranešimus)

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Kinijos ir JAV prezidentai bendroje spaudos konferencijoje paskelbė, kad šalys nenukreips savo branduolinių raketų į taikinius, esančius viena kitos teritorijoje. Kinijos prezidentas Jiang Zemin pabrėžė, jog šis nutarimas rodo pasauliui, kad Kinija ir Amerika nėra priešininkės, bet - partnerės. Birželio 27 d. abiejų prezidentų pasitarimas užtruko visą valandą. Pažiūros daug kur nebuvo vienos. Išsiskyrė nuomonės, kalbant apie Tibeto provincijos autonomiją, apie žmogaus teises, politinių priešininkų persekiojimą ir įvairių tikėjimų varžymą.

Prezidento Bill Clinton kritikai, dar prieš jam išvykstant į Kiniją, puolė jį už sutikimą lankyti Tiananmen aikštėje, kurioje Kinijos komunistų partijos atsiųsti kareiviai žiauriai numalšino demokratijos reikalavusius jaunus studentus. Tai įvyko 1989 metais. Šis sukilimas tapo Kinijos pasipriešinimo komunizmo diktatūrai simboliu. Ši aikštė kinų kalboje reiškia "Vartai į dangišką taiką". Šiaurinėje aikštės pusėje stovi Kinijos Liaudies Kongreso rūmai, dabartinių ir buvusių vyriausybių "uždraustas miestas". Ant pietinės šio pastato sienos dar kabo buvusio Kinijos diktatoriaus Mao Tse Tung portretas. Toje aikštėje buvo paskelbtos svarbios visai Kinijai reformos. Čia Mao paskelbė apie Kinijos Liaudies respublikos įkūrimą, apie "kultūrinę revoliuciją". Čia sostinės gyventojai susirinko į gedulo mitin-

JAV PREZIDENTAS KINIJOJE

gą dėl premjero Xhou En lai mirties.

Prezidentas B. Clinton, dar prieš atvykdamas į Kiniją, pripažino, kad Amerika nesiekia Tibeto provincijos nepriklausomybės, tačiau pageidauja, kad Tibeto politiniam ir religiniam vadui Dalai Lamai būtų leista sugrįžti pas savo budistus ir kad jie nebebūtų diskriminuojami. Į Amerikos korespondentų klausimus ir priekaištus dėl Tibeto atsakė Kinijos religinių reikalų administratorius Ye Xiaowen, spaudos konferencijoje įrodinėdamas, kad Kinija esą išgelbėjusi Tibeto varguomenę iš baudžiavos. Tibete vyravo tamsiųjų feodalinė amžių tvarka, tvirtino jis. Tai buvę tamsūs, sunkūs, žiaurūs metai. Todėl "Kinija nestumsianti liaudies atgal į tą baisų gyvenimą, kurį jūs vadinate žmogaus teisėmis", - sakė jis korespondentams.

Pats Tibeto politinis ir religinis vadas Dalai Lama, 1989 metų Nobelio Taikos premijos laimėtojas pareiškė, kad jis nesiekia Tibeto nepriklausomybės, tačiau norėtų autonomijos. Šalies suverenitetas būtų Kinijos rankose ir ji kontroliuotų Tibeto užsienio ryšius, palikdama Dalai Lamai tvarkyti vidaus reikalus. Minėtas Kinijos religinių reikalų tvarkytojas pareiškė, kad jis nepasitiki Dalai Lama, nes jo reikalaujama autonomija "esanti tik žaidimas". Kinija garantuojanti savo piliečiams tikėjimo laisvę ir atstato daug sugriautų Tibeto vienuolynų ir šventovių.

Prezidentas Bill Clinton, dar prieš išvažiuodamas su valstybiniu vizitu į Kiniją, pareiškė, kad jis pasakys viską, ką nori pasakyti Kinijos vyriausybei, tačiau reikia pripažinti, kad Kinija yra pasaulinė galybė ir su ja reikia pa-

laikyti artimus ir draugiškus santykius. Savo idealus ir pažiūras mums lengviausia suderinti susitikimuose ir draugiškuose pokalbiuose, teigė prezidentas.

Su Prezidentu Kinijoje devynias dienas lankėsi jo žmona ir duktė. Aplankyti penki didieji Kinijos miestai ir keliolika kaimų. Svečiai pamatė "senąją" ir "naująją", t.y. įvairių reformų paliestą Kiniją. Buvo suplanuoti amerikiečių susitikimai su įvairiomis Kinijos gyventojų grupėmis: mokytojais, verslininkais, studentais, namų savininkais ir tikinčiaisiais. Kinijos valdžia siekė sudaryti išpūdį svečiams, kad Kinija nėra tik ... komunistų partija, kad joje yra įvairių pažiūrų, įvairių užsiėmimų, net įvairių rasių žmonės, kurie visose srityse daro pažangą. Paskutinis miestas, kurį svečiai aplankė buvo Hong Kong. Šeiminių teigimu, tai yra pavyzdys, kokia bus Kinija ateinančiame šimtmetyje.

Amerikos prezidentas, atvykęs į istorinę Kinijos sostinę Xian, buvo sutiktas istorinėmis ceremonijomis, kurios būtų tikusios bet kuriam imperatoriui, atvykusiam prieš 1,000 metų. Tačiau derybose iškilę klausimai buvo šiuolaikiški. Kinijos prezidentas savo pareiškime spaudai pateikė tokį teiginį: "Taivanie klausimas yra svarbus ir jautrus. Bet Amerika turi vadovautis politika, kuri pripažįsta tik vieną legalią Kinijos vyriausybę, jei ji nori palankaus Kinijos ir Amerikos ryšių stiprinimo". Prezidentas B. Clinton atsakė, kad Amerika pripažįsta tik vieną Kiniją, nepritaria Taivanie nepriklausomybei, tik norėtų, kad būtų daugiau tiesioginių ryšių tarp Taivanie ir Pekino (Beidžing).

Keliais sakiniiais

• JAV Senatas patvirtino diplomata Jeffrey Davidow ambasadoriumi Meksikai. Visus metus JAV-os neturėjo ambasadoriaus toje šalyje.

• Buvęs Lenkijos policijos viršininkas - 39 metų amžiaus Marek Papala buvo rastas automobilyje, nušautas netoli savo buto Varšuvoje trimis šūviais į galvą. Jis iš pareigų pasitraukė šių metų sausyje. Buvęs vidaus reikalų ministras įtaria, kad Papalą nužudė lenkų mafija. Šalyje veikia organizuotų gangsterių gaujos, kurios platina narko-

tikus, vagia automobilius, užsiima pinigų padirbinėjimu.

• Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui tarpininkaujant, Izraelis ir Libanas apsiėmė kaliniais. Už Libane žuvusį Izraelio kareivį, Libanas atgavo keliasdešimt pagautų Hezbollah partizanų. Dar tą pačią pasikeitimo dieną arabų kovotojai susprogdino bombą, kurioje žuvo du Izraelio kariai, o keturi buvo sužeisti.

• Pasaulio Maisto programos agentūros veikėjai, grįžę iš Šiaurės Korėjos, paskelbė, kad žmonės ten išmoko mais-

tui naudoti laukinių augalų dalis ir kai kurių medžių žievę. Iki derliaus nuėmimo padėtis daug nepasikeitė.

• Prancūzijoje vykstančiose Pasaulio taurės futbolo pirmenybėse policija turėjo daug darbo prieš Irano - JAV komandų susitikimą. Dalyvaavo ne tik turistai iš dabartinio Irano, vadinamosios revoliucinės valdžios šnipai, bet ir šimtai iranėčių, gyvenančių užsienyje. Daugelis jų priklauso prieš dabartinį Irano

(Nukelta į 3 psl.)

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. — Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams — \$35.00, pusei metų — \$20.00, pirma klase — \$58. Oro paštu į užsienį metams — \$110.00. • Atskiros numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant — Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakatoriaus skiltis

TIK DABAR?!

Nors nuo Sąjūdžio susikūrimo jau praėjo dešimtmetis, tačiau tik dabar platesniu mastu pradedama įvertinti visa tai, kas atsitiko Baltijos valstybėms 1939-1991 m. Rygoje susitikę Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentai sutarė dėl tarptautinės komisijos, kuri įvertintų agresijos, okupacijos ir aneksijos padarinius. Tik visai neseniai Lietuvos Seimas nusprendė papildyti baudžiamąjį kodeksą specialiu skyriumi, kuriame išvardijami nusikaltimai, įvykdyti okupacijos metais. Tarp jų minimi ir gyventojų trėmimai. Tik dabar siūloma suregistruoti buvusius KGB darbuotojus ir apriboti jų galimybes eiti strategiškai svarbias pareigas. Seimo pirmininkas V. Landsbergis siūlo, kad Rusija atsiprašytų Lietuvos už masinius jos gyventojų trėmimus. Bet ir to nėra.

Galima būtų paklausti, kodėl tik dabar imamasi konkrečių žingsnių. Juk apie tai kalbėjo partizanai ir kiti laisvės kovotojai. Apie tai, pradedant Molotovo-Ribentropo (o iš tikrųjų — Stalino ir Hitlerio) suokalbčio atskleidimu, buvo minima nuo pat pirmųjų Sąjūdžio mitingų. Svarbiausieji tautų naikavimo faktai buvo žinomi. Per praėjusį laiką tik susikaupė daugiau duomenų, dar labiau išryškėjo siaubingas komunizmo nusikaltimų žmonių mastas. Tačiau tarptautinis jų įvertinimas, kuris neišvengiamai turėtų atvesti prie pasaulinio teismo proceso, tiesiog nusikalstamai vilkinamas. Politikeriai apie tai garsiau pradeda šnekėti tik tada, kai pajunta, kad katastrofiškai krinta jų populiarumas visuomenėje.

Sovietinės imperijos ir viso komunistinio "lagerio" nusikaltimai yra ypatingi, su niekuo visoje žmonijos istorijoje nepalyginami. Nei pagal aukų skaičių, nei pagal sudorojimo metodus, nei pagal kėslus, nukreiptus prieš visą pasaulį. Todėl jie negali tapti tik žaisliuku vienos ar kitos partinės grupuotės rankose.

Įtikinėjimus, kad šių nusikaltimų tyrimą galima palyginti su užgijusių žaizdų draskymu arba aiškinimais, kad dėl to pablogės santykiai su kaimyninėmis valstybėmis, tenka taip pat priskirti labai pavojingai nusikalstamos veiklos rūšiai. Tai ne kas kita, kaip bandymas pateisinti genocidą ir padėti tautų budeliams išvengti atsakomybės.

Nebeatidėliotinas komunizmo nusikaltimų įvertinimas, tarptautinio tribunolo sukūrimas ir visaapimančio nuosprendžio įvykdymas — būtinas ne tik todėl, kad būtų suskaičiuotos aukos, įvardinti šių nusikaltimų sumanytojai ir pagrindiniai vykdytojai, kad būtų kompensuota nors dalelė nuostolių išlikusiems nukentėjusiems arba jų palikuonims. Dar svarbesnė yra pasaulinė istorinė tokio baudžiamojo proceso esmė. Apie šiuos nusikaltimus turi ne tik žinoti, bet ir juos pasmerkti absoliuti dauguma žemės rutulio gyventojų. Šiuo metu jų pilnai nesuvalkoma net nukentėjusių artimieji, o ką ir bekalbėti apie kitas valstybes, tarptautines institucijas bei jaunąją žmonijos kartą. Nusikaltimų paminėjimas apgraiškomis ("kažką girdėjau") sudaro svarbiausią prielaidą abejingumui ir jų pakartojimui ateityje. Galų gale ir pati rusų tauta, kuriai teko didžiausias komunistinis užkratas, turi suvokti tikrąją naujausių laikų istoriją ir atsakomybę už visa tai, kas įvyko. Jie privalo suvokti, kieno kėslams vykdyti buvo naudojami jų tėvynainiai. Beje, žodžiai "buvo naudojami" net ne visai tinka, nes nusikalstama veikla tęsiama iki šiol. Tai turi suvokti ir tie naivoki komunistinio simpatikai, kurių galima sutikti net Amerikos mokslo sluoksniuose. Neatsitiktinai jau dėl pirmųjų okupacijos padarinių įvertinimo žingsnių sunerimo Rusijos revanšistai. Bijo jų, kaip velnias kryžiaus. Jie vėl pradėjo "okupacijos fakto neigimo" kampaniją.

Juozas Žygas

Iš amžių ūkanų, iš senovinių girių ošimo iškyla karaliaus Mindaugo asmenybė. Iš visų Lietuvos valdovų jis galbūt buvo vienintelis, kuris turėjo valstybės viziją ir aiškiai žinojo, ko siekė. Savaimė aišku, kad jis turėjo patarėjus, vertėjus ir raštininkus. Tačiau manyčiau, kad tai, kas jo laiškuose parašyta, buvo jo mintys. Šiuo požiūriu vertinant matyti, kad jis buvo toli numatantis valdovas, lygus žymiausiems to laiko Europos valdovams. Visa galva pranašesnis už kitus Lietuvos kunigaikščius, kurie tik apie savo valdas, bet ne apie valstybę galvojo.

Priėmus krikštą, Mindaugui atsivėrė galimybė būti vainikuotam ir tapti valdovu, lygiu kitiems Europos valdovams. Livonijos magistras Andrius von Stirland tikrai norėjo Mindaugui padėti, nors, be abejo, jis turėjo ir savus išskaičiavimus. Po krikšto Mindaugas kartu su ordino magistru pasiuntė į Romą pasiuntinius su ištikimybės popiežiui pareiškimu ir jo globos prašymu. Kartu įteiktas ir prašymas suteikti Mindaugui karališkąjį vainiką. Popiežius mielai sutiko su pasiūlymu vainikuoti Mindaugą ir įgiliojo Kulmo vyskupą Henriką

MINDAUGO VAINIKAVIMO DIENA – VALSTYBĖS DIENA

atlikti vainikavimo apeigas. Popiežiaus sutikimas buvo duotas 1251 m. liepos 17 d., bet vainikavimas įvyko tik 1253 m. liepos 6 d. (pagal naują skaičiavimą).

Dar tebeieškoma tos vietos, kur Mindaugas galėjo būti vainikuotas. Yra manančių, kad jis vainikuotas Naugarduke. Pagrindinis įrodymas, kuriuo remiasi šios nuomonės šalininkai, yra tas, kad per 2 metus nebūtų buvę galima katedrą pastatyti. Bet juk ir Naugarduke katedros nebuvo. O jeigu ten buvo cerkvė, tai popiežiaus atstovas nebūtų sutikęs joje atlikti vainikavimo apeigas.

Net ir mūsų naujųjų istorikų raštuose buvo laikoma beveik šventa tiesa, kad Vilnius tik 1323 m. įkurtas. Tad pagal tokią galvoseną Vilniaus dar nebuvo ir karaliaus vainikavimui reikėjo surasti vietą kur nors kitur. Tačiau naujesieji Vilniaus katedros požemių tyrinėjimai nukelia jos įsteigimą beveik 75 metais anksčiau. O kuomet Vilniaus pilys buvo pastatytos, dar niekas aiškių žinių neturi.

Katedros požemiuose aiškiai matosi trejetos katedrų pamatai. Seniausi — apatiniai — yra vadinami mindauginiais. Virš jų yra degėsių sluoksnis ir pagoniško aukuro liekanos. Antrieji pamatai vadinami vytautiniais. O dabartinė katedra yra trečioji, nors, žinoma, kad ir ji jau buvo kelis kartus perstatyta.

Ta pati delegacija, kuri prašė Mindaugui vainiko, taip pat prašė ir atskiros vyskupijos. Pastarasis prašymas buvo labai reikšmingas, nes Rygos arkivyskupas save laikė viso Pabaltijo bažnytinio vadovu. Jis manė, kad ir Lietuvoje turės tokį pat vaidmenį, kokį turėjo Livonijoje.

Rygos arkivyskupas, nepaisydamas popiežiaus įsakymo, iš naujojo vyskupo Kristijono priėmė priesaiką savo vardu. Bet Mindaugo ir jo patarėjų išvalgumo dėka tokios priklausomybės buvo išvengta. Jie pasiuntė skundą į Romą. Tas skundas buvo išklaustas. Popiežius įsakė Neuburgo vyskupui priimti iš Kristijono kitą priesaiką, kurioje jis pasižadėtų tiesiogiai klausyti popiežiaus. Ši priesaika popiežiui liudija apie Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimą. Atskira Lietuvos bažnytinė provincija buvo įsteigta 1253 metais.

Per pakartotinį Lietuvos krikštą Vytautas to išvalgumo neturėjo ir Lietuvą prie Lenkijos bažnyčios pririšo. Nuo to ir prasidėjo Lietuvos nuosmukis, nes Lenkijos vyskupams ir kunigams ne religijos, bet lenkiškumo skleidimas terūpėjo.

Su Mindaugo nužudymu žuvo ir jo pasėta sėkla. Prireikė net 670 m., kol vėl buvo atgauta savarankiška bažnytinė provincija.

Iš visur — apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

režimą kovojančioms politinėms grupuotėms, tačiau visi vieningai rugtynėse palaikė Irano futbolininkus, kurie laimėjo 2-1.

• Birželio 21 d. Maskvą nusiaubė neįprasti uraganiai vėjai. Žuvo šeši žmonės, išrauta daug medžių. Audra tęsėsi 30 minučių, tačiau gatvių valymas ir pastatų taisymas truks daug ilgiau. Į pagalbą miesto darbininkams valdžia atsiuntė 3,000 kareivių.

• Izraelio vyriausybė pritarė Jeruzalės miesto išplėtimo planui, kurį kritikuoja ne tik palestiniečiai, bet ir Vašingtono vyriausybė. Į miesto ribas bus įjungtos žydų naujakurių gyvenvietės, kuriose gyvena apie 150,000 asmenų.

• Kolumbijos prezidento rinkimuose išrinktas konservatorius Andres Pastrana, nugalėjęs valdančios liberalų

partijos kandidatą. Tačiau liberalai išlaikė daugumą parlamente. Buvęs prezidentas Ernesto Samper pasižymėjo įvairiais skandalais, tarp jų ir lėšų rinkimu iš garsių narkotikų pirklių. Naujasis prezidentas jau anksčiau buvo Bogotos miesto meras.

• Rusijos prezidentas Boris Jelcin pasakė Dumoje kalbą, kurioje paragino įvykdyti finansų reformą, surinkti daugiau mokesčių, laiku sumokėti skolas. Kritikai tvirtina, kad ši prezidento kalba buvo si "politiniu spektakliu". Premjeras Sergej Kirijenko po kelių dienų atskleidė, kad krizę Rusijoje sukėlė didžiulės skolos ir naftos kainų kritimas, kuris prisidėjo prie biudžeto deficito. Rusija privalo atiduoti vien trispalvių skolų po 5 milijardus dolerių kas mėnesį. Tai reiškia, kad mes turime skolintis iš

naujo, kad galėtume grąžinti senas skolas, pasakė premjeras.

• Buvęs Filipinų diktatorius Ferdinand Marcos dar turi daug draugų ir rėmėjų. Iškilus klausimas, ar nereikėtų perlaidoti Marcos palaikų Filipinų didvyrių kapinėse. Rėmėjai renka parašus, kad taip būtų padaryta, tačiau išeinantis prezidentas Fidel Ramos griežtai atsisako. Naujasis prezidentas Joseph Estrada, kuris perima pareigas birželio 30 d., pritarė Marcos kūno perkėlimui į gimtąją žemę.

SKAITYTOJŲ
DĖMESIUI!

"Dirva" neišeis
liepos 21 ir 28 d.
Atostogos!

LIETUVOS VAIKAI

(Tęsinys. Pradžia - 23 nr.)

Tik gydytojas Arlauskas ir jo žmona stomatologė Birutė vyko toliau ir buvo palikti dirbti Kisiure.

Rašytojas A.Gricius parašė laišką savo buvusiems kolegai – Aukščiausios Tarybos pirmininkui Justui Paleckiui, prašydamas jo pagalbos. J. Paleckis jam padėjo. Pačią paskutinę minutę jis buvo iškeltas iš baržos ir paliktas Jakutske. Kokia laimė! Jo didžiulė šeima tikrai nebūtų atlaikiusi Arktikos siaubo.

Mus vėl sugrūdo į didžiules baržas. Apačioje buvo sukalti gultai. Iš Jakutsko išplaukėme į taip vadinamą Ameriką. Plaukėme ilgai, stovėdavome eilėse prie duonos, po to prie košės, prie "būdėlės", taip vadinamojo tualetto baržoje. Orai darėsi vis niūresni ir vėsesni. Netrukus vietoj medžių matėme tik žemus krūmelius. Dar kiek paplaukus, ir jie išnyko. Aplink buvo tundra. Ir čia į krantą būreliais pradėjo iškelti tremtinius. Kisiuras, Trofimovskas, Titary, Stolby, Bykov-Mys...

Priplaukėme Mys-Mastach. Ant kalnelio skambėjo didžiulis varpas. Jis gaudė, pranešdamas apie jakuto žvejų mirtį. Apėmė siaubas: kad tik nepaliktų čia! Išlaipino būrelį žmonių, o mes plaukėme toliau. Ir štai Tiksi uostas. Vėl visų nuotaika pakili: vėl į Ameriką! Vargšai, kokie mes buvome naivūs, vis dar tikėjomės...

Priplaukė didelės jūrinės baržos. Į jas pradėjo varyti tremtinius. Buvome pasiruošę ir mes. Bet staiga mums, gal kokiems 100-150 žmonių liepė pasilikti. Laivas apsisuko ir vežė mus atgal. Priplaukėme vėl prie to nelemtojo Mys-Mastach. Visus iš-

Elena-Aldona
Endziulaitytė-Pivoriūnienė

laipino į tuščią krantą, išmetė dar kažkokius lentgalius, plytgalius, maišus ir tuoj pat išplaukė.

Likome po atviru dangumi. Ant kranto stovėjo namelis. Čia, kaip vėliau išaiškėjo, gyveno šio pussiasalio valdovas – "zavpromas" (pramonės vedėjas). Atrodo, jo pavardė buvo Bulganin. Viršuje, ant kalvos matėsi dar vienas nedidelis namelis. Tai maža kepyklėlė ir vienas nedidelis kambarėlis – parduvė. Joje mums vėliau leisdavo nusipirkti duonos, miltų bei kruopų. Moterims su vaikais davė palapinę, kurią pastatė jaunimas ir vienas kitas čia buvęs vyras.

Mes visos trys ir prie mūsų prisidėjusi Lidija Dargužienė radome prieglobstį plytų krūvoje. Užsimetę kelias lentas, jau turėjome stogą. Ten, susirietę ant savo daiktų, keliolika naktų nakvojome.

Buvo 1942 metų rugsėjo 1-oji diena. Sekančią dieną truputį pasnigo, bet laimei, sniegas ištirpo. Buvo šalta, drėgna, o pilvai – tušti. Pasi-vaikščioję po pussiasalį, pamatėme kelias jurtas, kurias buvo pasistatę ten gyvenantys žvejai jakutai. Tundra buvo apaugusi žema žolyte, kur-ne-kur dar žydėjo baltos gėlytės. Aptikome netgi mažų rugštynių lapelių. Buvom apgyvendinti ant ledo kalno, kurio paviršiuje žemės buvo ne daugiau kaip 30-50 cm. Pusiasalį iš visų pusių supo Šiaurės ledjūris. Iš vienos pussiasalio pusės buvo įlanka, kitoje – atvira jūra. Mūsų laimei nuo kalnelio tekėjo nedidelis šaltinis, tad turėjome kur pasisemti vandens. Kai pašalo, tirpindavome sniegą arba jūros ledą. Po kelių dienų gavome dar kelias palapines. Jas pasistatėme prie pat

jūros kranto. Vietiniai gyventojai mūsų neišspėjo, o po kelių dienų, pradėjus siausti didžiulei audrai, mus su visomis palapinėmis vos nenunešė į jūrą.

"Zavpromas" augino didžiulį vilkšunį, kurį maitindavo duona ir žuvim. Gi tremtiniai buvo alkani. Dirbantys tegavo tik 600 gramų, o nedirbantys šeimos nariai – 300 gramų duonos. Nors ant kranto buvo daugybė statinių su sūdyta žuvimi, tačiau ją saugojo buvęs Pavolgio vokiečiai Stengė ir jos niekam nedavė, nežiūrind, kad tos žuvies jau negalėjo išvežti, nes pradėjo šalti ir joks laivas daugiau nebeatplaukė.

Mus suvargusius, alkanius, be pastogės stengėsi visai išnaudoti pussiasalio "karaliukas". Išsirikiavę į eilutę, perdavinėjome iš rankų į rankas plytas, kurias teko užkelti į nemažą skardį – sandėlininko sugriuvusiai krosniai atstatyti. Tas pats buvo ir su kuru. Puikiai atsimenu, kaip įnešusi glėbį malkų į jo būstinę ir neatsargiai jas numetusi, buvau iškoliota visais galimais rusiškais "trijų aukštų" keiksmiais.

Apsiaję basutėmis ar koku tai jau baigiančiu plyšti iš Lietuvos dar atsivežtu apavu, eidavome pėsti 2.5 – 3 km, į kitą pussiasalio galą, kur skubėjome pasistatyti kokią nors lūšną, kažką panašaus jurtą.

Krante buvo nemažai jūros išmestų rąstų. Vyrai juos surišo, o mes – jaunimas, moterys ir vaikai – kasėme velėnas. Kojos pastoviai būdavo šlapios. Pasišildyti ir išsidžiovinti apavą nebuvo kur. Bet mes skubėjome, nes žinojome, jog užėjus šalčiams, visi žūsime. Jūrta buvo pastatyta, joje buvo netgi durys. Languose, stiklų vietoje, vyrai įstatė storius ledo gabalus, iškapotus "kirtikliais" jūroje.

Mes buvome nusilpę, ypač vyresnieji. Kai reikėjo persikelti į pastatytą už 3 km jurtą ir dar per tundra į ten nusitempti savo menką mantą, daugeliui tai jau buvo per sunku. Atsimenu visai nusilpusią p. Vaitkevičienę, kuri kiekvieną šiek tiek geresnį kasnelį atiduodavo mažajam – maždaug 1,5 - 2 metų "Pupai". Ji pati vos paėjo. Tad nunešti mažąjį pasišoviau aš. Aš ir tada, ir dabar labai myliu mažus vaikus. Gavusi p. Vaitkevičienės sutikimą, buvau labai patenkinta, o "Pupa", įvyniotas į turimus skudurėlius, atrodo, jautėsi irgi nebloginai. Gaila, kad aš nuo to laiko Pupos (Henriko) niekuomet nemačiau. Kiek žinau, jis gyvena Vilniuje, o p. Vaitkevičienė, grįžusi į Lietuvą, gyveno Kaune,

PASAULIS IR LIETUVA

*** NATO IŠPLĖTIMAS.** Lenkijos gynybos ministras Janusz Onyszkiewicz patvirtino, jog NATO svarsto galimybę oficialiai priimti Lenkiją, Vengriją ir Čekiją anksčiau, negu iki šiol manyta. Jis teigė, jog paankstinti priėmimą norima todėl, kad Rusijos prezidentas Boris Jelcin, prieštaraujantis sąjungos plėtimui, galėtų atvykti į NATO Vašingtono susitikimą, kuris įvyks minint 50-ąsias NATO metines – 1999 m. balandžio 26 d. Iki šiol buvo manoma, jog trys naujos narės bus priimtos Vašingtono susitikimo metu. Onyszkiewicz paaiškino laikraščio "Zycie" pranešimą, jog NATO būstinėje vis labiau pasisakoma už tai, kad pirmasis plėtimo etapas būtų baigtas 1999 m. sausio mėn. (REUTERS)

*** Z. BRZEZINSKIO-PASIŪLYMAS.** Garsus JAV politologas Zbigniew Brzezinski mano, kad į antrąją NATO plėtros bangą turėtų patekti Lietuva ir Slovėnija. Interviu Lenkijos dienraščiui "Rzeczpospolita" jis sakė, kad prieš kelias savaites dalyvaudamas Šiaurės Atlanto asamblėjoje Barselonoje, jis įtikinėjo dalyvius atkreipti dėmesį į Lietuvą ir Slovėniją. Po Italijos ir Rumunijos užsienio reikalų ministrų susitikimo Bukarešte įvykusioje spaudos konferencijoje, Italijos Užsienio reikalų ministras Lamberto Dini pabrėžė, jog Italija nori, kad plečiant NATO, stiprėtų jos pietinis sparnas. Jo nuomone, pirmos šalys, kurios ateityje taps NATO narėmis, bus Rumunija ir Slovėnija. (BNS, ITAR-TASS)

*** RUSIJOS GRASINIMAS.** Naujasis Rusijos ambasadorius Rumunijoje Valerij Keneikin susitikime su žurnalistais, diplomatais ir politikais pareiškė, kad Rusija ir toliau prieštarauja NATO išplėtimui ir nepritars "buvusių sovietinių respublikų" įsijungimui į sąjungą. Keneikino teigimu, Rusija nepakeitė savo požiūrio į NATO kaip į "anachronizmą" nuo tada, kai praėjusių metų NATO susitikime buvo nuspręsta pradėti derybas dėl narystės su Vengrija, Lenkija ir Čekija. "Mūsų požiūris yra neigiamas, ar tai būtų Lenkija, Vengrija, Čekija ir Rumunija, ar kitos valstybės priimančios į NATO. Tačiau yra "raudona linija", kuri apima ir buvusias sovietines respublikas, už kurios mes negalime sutikti ar toleruoti NATO išplėtimo. Priešingu atveju Rusija nuodugnai persvarstys savo santykius su NATO", sakė V. Keneikin. (REUTER)

*** SPAUDIMO NUSLĖPTI NEPAVYKS.** Latvijos užsienio reikalų ministras Valdis Birkavas žurnalistams pranešė, kad Latvija rengiasi pradėti kampaniją, per kurią tarptautinės finansinės organizacijos bus pranešama apie Rusijos "ekonominio poveikio" Latvijai priemones. (INTERFAX/BNS)

*** EUROPOS SAJUNGA ĮSPĖJA.** ES Tarybos pareiškime, kurį Minske išplatino Didžiosios Britanijos ambasada, "ryžtingai nepritariama" Baltarusijos valdžios veiksams iškeldinant ambasadorius iš jų rezidencijų Drozdų rajone. Taryba "pasirūžusi atnaujinti dialogą su Baltarusijos vyriausybe, kai ši bus pasiruošusi gerbti savo tarptautinius įsipareigojimus". Taryba nurodė atitinkamoms struktūroms išnagrinėti kitas galimas priemones, atsakant į Baltarusijos vyriausybės užimtą poziciją. (BelaPAN)

*** LIETUVOS PREZIDENTO POŽIŪRIS.** Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, aptardamas įvykius Minske, nepriklausomam dienraščiui "Belorusskaja gazeta" pareiškė apgailėstą dėl to, kad Baltarusijos valdžia užėmė "unikalią poziciją", faktiškai nepaisydama visų diplomatijos ir tarptautinio bendradarbiavimo normų. Lietuvos prezidentas išreiškė viltį, kad "nugalės logika ir blaivus protas". Kalbėdamas apie Lietuvos ir Baltarusijos santykius, V. Adamkus pasakė, kad Lietuva turi pademonstruoti tiek geros valios, kad atsirastų sąlygos normaliam viena kitą gerbiančių valstybių bendradarbiavimui. Lietuvos prezidentas, įvertindamas A. Lukašenkos galimybes dalyvauti rudenį Vilniuje įvyksiančioje Centrinės ir Rytų Europos valstybių vadovų konferencijoje, pažymėjo, kad iki rudens daug kas gali pasikeisti. Jei padėtis nepasikeis, tai vargu ar A. Lukašenka norės joje dalyvauti. (BelaPAN)

*** APRIBOJIMAS.** Lietuvos Seimas priėmė įstatymą, kuriuo SSRS KGB (NKVD, NKGB, MGB) skelbiama nusikalstama organizacija, o jos kadriniams bendradarbiams 10 metų laikotarpiu yra ribojama darbinė veikla. (INTERFAX)

Seimo Nacionalinio saugumo komitetas raštiškai kreipėsi į Krašto apsaugos ministeriją, siūlydamas atleisti iš pareigų kariškius, gaunančius kitų valstybių pensijas už tarnybą jų struktūrose. (ITAR-TASS)

*** PRATYBOS.** Liepos 10-25 dienomis Klaipėdoje vyks taikos palaikymo karinės pratybos, kuriose dalyvaus NATO valstybių ir siekiančių tapti sąjungos narėmis valstybių karinės pajėgos. Pratybų metu bus mokomasi vykdyti taikos palaikymo operacijas. Šiose pratybose dalyvaus kariškiai iš JAV, Lietuvos, Estijos, Suomijos, Vengrijos, Norvegijos, Švedijos, Latvijos, Danijos, Vokietijos, Olandijos ir Lenkijos. Pratyboms vadovaus JAV ir Lietuvos karininkai. (DPA)

"LIETUVOS AIDAS"

– Vilniuje leidžiamas patriotinės minties dienraštis, siunčiamas oro paštu: kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytojus pasiekia per 7 dienas. Lietuvos paštui nuo š.m. birželio 1 d. siuntimo kaina pakėlus 43% (\$40 – per metus), dabar "Lietuvos aido" prenumerata JAV-ose kainuoja: metams – \$170, pusė metų – \$90, ketvirčiui – \$46. Čekius rašykite "Lietuvos aido" vardu ir siųskite "Lietuvos aido" įgaliotiniui JAV – Broniui Juodeliui: 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914 USA. Tel. (630) 986-1613.

"LIETUVOS SVEIKATA"

– savaitraštis medicams ir visuomenei, besidominčiai sveikatos apsaugos ir socialiniais klausimais. Daug dėmesio skiriama šeimos sveikatai. Laikraštis – spalvotas, 32 puslapių. Leidėjas – uždaroji akcinė bendrovė – "Medikų žinios". Prenumeratos kaina metams – 100 JAV dolerių. "Money order" rašykite vyr. redaktorei Jolantai Babliūtei-Simaškenai, J.Basana-
vičiaus g. 16/5, LT 2009 Vilnius, Lithuania.

Laiškai "Dirvai"

SAUGOK SAVO ŽODŽIUS

Dana Čipkienė

Viename iš savo vedamųjų ("Valstybės statyba", žr. Nr. 7) redaktorius užsiminė apie lietuvių charakterio bruožus. Tai ir paskatino mane parašyti šį laišką. Aš galvoju, kad redaktorius yra per daug atlaidus, lyg ir pateisinantis mūsų blogybes savo užuomina apie tautos genus. Tūlam iš mūsų tokia prielaida gali tapti pasiteisinimu: "Va, aš niekuo dėtas, tai kalti mūsų tautos genai..."

Kai kurie iš mūsų gyvename taip, lyg šis gyvenimas būtų ne tikras, o tik kažkoks bandymas, kurį gali kartoti, tai šen, tai ten visokių niekų priplepėdamas. Gal mes manome, kad tokiu būdu atrasiame tikrąjį "save"? Bet visai pamirštame, kad per šį gyvenimą keliaujame tikrai vieną kartą, kad visi mūsų veiksmai negali būti pakartoti. Šis gyvenimas yra generalinė repeticija amžinajam.

Žmogus iš prigimties nori žinoti. Žinojimas yra vertybė. Ar mes žinome, kas yra žinojimas? Kur yra teisybė? Mes dažnai teisybę sulyginame su savo ar kitų nuomone, pasikliaujame lengvabūdiška žiniasklaida. Nepasistengiame (ypatingai vyresniame amžiuje) išsiaiškinti arba patikrinti faktus. Kraštutiniais atvejais, prispirti įrodyti nepagrįstus išvedžiojimus, griebiamės absurdiško pareiškimo: "Nevarginkit manęs faktais!" Kitaip sakant: aš taip manau, man sakė-pasakė..." Taip ir pasilieiname gandy "žinovai".

Ypač tai būdinga, kai kalbame apie kokį nors iškilę asmenį, kuris mums atrodo tapęs per daug populiariu. Tad norime jį "nusodinti" – sulyginti su savimi: "O kodėl jis turi kuo nors pasižymėti? Kuo jis geresnis už mane? Štai mano namas – geresnis už jo, o mano mašinėlė, nors ir senesnė, bet yra geresnės markės." ir t.t.

Kodėl tarp mūsų – lietuvių – yra taip išsialgęs juodasis pavydas? Pavydime kitiems. Pavydas užtemdo protą. Pamirštame, kad Dievas ir mums skyrė daug dovanų – sugebėjimų, talentų, kurias tik patys turėtume puoselėti.

Gyvendami savo susikurtoje izoliacijoje, susikūrėme savitą kultūrą. Ilgėjomės tėvynės, bet ji buvo toli, nepasiekiamo. Todėl ji ir pasiliko mums pasakų šalimi... Klausėmės savo "vadovų" kalbų: kuo gaudžiau šnekėjo, tuo didesnis buvo "vadas". Dažnai tose kalbose tik tiek buvo teisybės, kiek pats kalbėtojas tuo tikėjo. Penkiasdešimtme-

tis žmogaus gyvenime yra ilgas laiko tarpas. Geriau išsiaiškinti, pamatome, kad daugeliu atvejų buvome susidarę klaidingą nuomonę, nežinodami faktų.

Mes, užsienyje gyvenantys lietuviai susikūrėme savitą kultūrą. Nemaža mūsų dalis, ypač vyresniųjų, pasiliko saugia mums atrodančioje aplinkoje. Susikūrėme savo gyvenamuosius rajonus, išsirinkome savąją (lietuvišką organizaciją) "valdžią", kuri turėjo mus atstovauti, na ir vedėme gana nerūpestingą – "amerikonišką" gyvenimą. Tik Lietuvai atgavus nepriklausomybę, pajutome, kad kažkas ne taip, kaip mes galvojome. Pervertinę žemiškas gėrybes ir jas "sudievinę", atsidūrėme sustingime. Toli mesnis mūsų augimas nebeįmanomas. Pradedame riedėti žemyn, to net nežinodami.

Kas yra tikras mūsų gyvenimas, kur tikrieji jo lobiai? Ką mes nusinešime su savimi, kai ateis laikas išeiliauti? Kas yra tikrai mūsų? Vienas pamokslininkas įdomiai paaiškino: "Tikrai tas yra tikrai mūsų, ką atiduodame kitiems... Ir tik tą su savimi išsinešime, ką kitiems paskyrėme."

Kitus žmones mes įvertiname subjektyviai – iš savojo taško. Nors ir manome, kad gerai juos pažįstame, tačiau vertiname tik tai, ką pastebėjome. Dažniausiai mus prie kito patraukia ar atstumia tos pačios vertybės, kurios glūdi mumyse. Tačiau ne visada pastebime kai kurių žmonių sugebėjimą apsimesti. Jie, reikalui esant, norėdami užgauti kitus arba jiems pakenkti, dažnai pasirenka "kareivius" savo "kariuomenėi" iš mažiau galvojančių ir saviimi nepasitikinčių. Tokie "artistai" pasinaudoja šiais "kareiviais", norėdami užgauti iškilėsiuosius. Jie rezga intrigas, ieško priekabių, o jų nesuradę, patys išgalvoja visokių kaltinimų. Jeigu jiems nepavyksta pasiekti savo "juodojo" tikslo, jie moka greitai atsisukti ir pirštu parodyti į jų pačių užverbuotą asmenį, sakydami, kad tai – jo kaltė.

Neretai jie suvaidina tikrus angelėlius, kad įgautų kitų pasitikėjimą. Asmenį, kurį jie numatė "pakinkyti" savo bauriems tikslams, jie apipila titulais, visokiais būdais liaupsina. Maloniais žodžiais suvilioja, panaudoja šiuos žmones tik savo kėslams įgyvendinti. Nemanau, kad tai

turi ko nors bendro su lietuviams savitais genais. Man atrodo, kad čia daugiau pasireiškia charakterio savybės. Frank Outlaw yra taikliai pasakęs:

"Saugok savo mintis – jos pavirsta žodžiais; saugok savo žodžius – jie pavirsta veiksmais; saugok savo veiksmus – jie tampa įpročiais; saugok savo įpročius – iš jų susidaro charakteris; saugok savo charakterį – jis pasidaro tavo likimu."

Minėtame straipsnyje redaktorius pastebi: "Nemokame ateiti į pagalbą ir neteisėtai užpultam savo gentainiui." Čia aš drįsčiau sakyti:

1) esame baudžiauninkų kultūros žmonės ir bijome kištis "ne į savo" reikalus: esą galime patys nukentėti;

2) "saugiai" jaučiamės matydami, kaip "galijotas" susidoroja su nekaltuoju ir net džiūgaujame, kad patys netapome jo auka.

Taip elgiasi žmonės, kurie savyje neturi kilnumo ir geraširdiškumo dvasios. Humanizmas, tautiškumas, krikščioniškumas bei kiti kilnesni gyvenimo principai mums tuomet lyg neegzistuoja. O apie artimo meilės įsakymą greičiausiai net nepagalvojame. Lyg ne mums šis įsakymas taikomas. Atseit, turime savąjį pasaulį su savo vargais... Prisimenu, kaip prieš porą dešimtmečių iškalingas televizijos pamokslininkas vyskupas Sheen tokią laikyseną aptarė šiais žodžiais: "Aš, mano žmona, mano vaikai. Mes – keturi ir daugiau nieko nereikia."

Pagalčiau, kaip mes elgiame, susidūrę su taip mėgiama "liežuvio mankšta": paskalomis ir gandai, plintančiais greičiau už garsą, o gal net ir už šviesą? Ach, kaip dažnai, lyg kokios papūgėlės kartojame pasiteisindami: "Jeigu nebūtų teisybės, tai taip nešnekėtų žmonės..." Bet nemokame paklausti savęs, kiek kartų pakartotas melas "tampa" teisybe? Ar mums, lietuviams, negalioja Dievo įsakymas "Nekalbėk netiesos"? Žiaurumas ir kerštingumas, kaip sakė kun. Stasys Yla, yra kažkas gyvuliška.

Gyvenimo pavyzdžiais rašome savo paskutinę kalbą. Tai – mūsų testamentas. Pagal jį vertins pasiliekančieji.

"Pažink save. Būk sau teisingas, tai teisybė seks tavę, kaip naktis seka dieną. Tu negalėsi būti neteisingas kitiems", – sako Šekspyras "Hamlete".

PADĖKIME LIETUVOS GLOBOS FONDAMS

Kiek žinau, Lietuvoje yra gana daug šalpos fondų, tačiau bene reikšmingiausi iš jų yra Lietuvos partizanų, tremtinių ir kalinių rėmimo fondas ir Lietuvos našlaičių globos fondas. Manau, kad tie išeivijos lietuviai, kurie turi Lietuvoje savo arba savo tėvų žemės ūkius arba kitokią nekilnojamą turtą, bet nesirengia grįžti, atsiimti jį ir juo naudotis, galėtų tą turtą padovanoti minėtiems globos fondams arba žemės nuosavybę įdėti kaip įnašą į fondą ilgam laikui. Aš asmeniškai padėčiau globos fondams sutvarkyti žemės perdavimą ir pradėti ūkio darbus: auginti grūdus, daržoves, vaisius, uogas. Galima auginti gyvulius, paukščius, net gal ir žuvis. Galima mokyti, kaip maistą konservuoti. Gal rasim ir dirbančių, bet daugiausia mokysime jaunus žmones, kaip užsidirbti pragyvenimui.

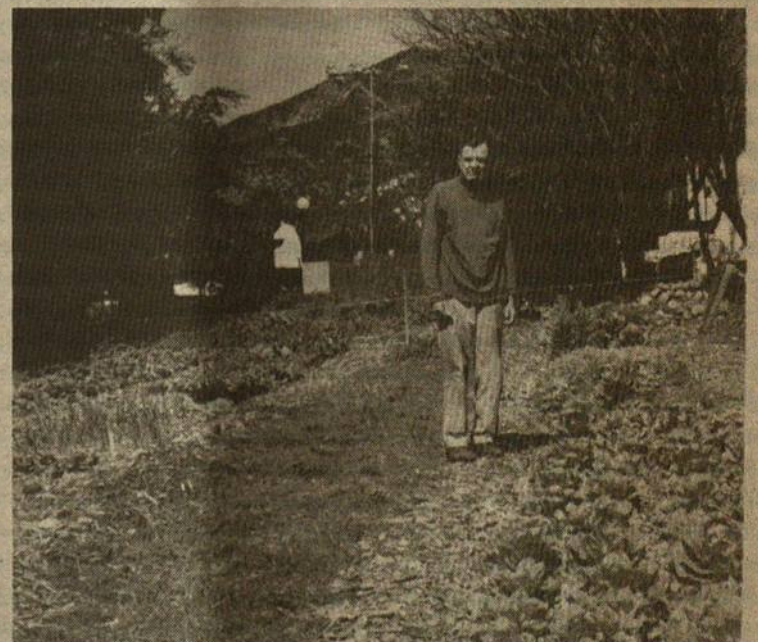
Jau žinau vieną patriotą lietuvių, gyvenantį Kalifornijoje, kuris atiduoda savo žemės plotą Partizanų rėmimo fondui Lietuvoje. Kreipkitės tuo reikalu į Ambrosę Žatkų šiuo adresu: 1113 Kimbark Ave. San Bernardino CA 92407-1207. Tel. 909 887-6014. Taip pat galima kreiptis į Povilą Vaičekauską – Lietuvos partizanų rėmimo fondo sekretorių tel. 773 434-

8448.

Jeigu mes žemės ūkio neatstatysim, išnyks viskas: mūsų kalba, papročiai, kultūra. Šiandien kaimai – beveik tušti. Jaunimas atvažiuoja į kaimą tik maisto pasiimti iš tėvų arba senelių. Į kaimą Lietuvoje grįžta tik viena grupė. Tai – alkoholikai. Jie parduoda butą mieste ir perka kaime. Taip jiems atsiranda pinigų degtinei.

Galima sakyti, kad istorinis įvykis buvo 1997 m. rugpjūčio mėnesį, kai JAV Pensylvania universitetas pakvietė tris Lietuvos žemės ūkio atstovus. Tai buvo Seimo kaimo reikalų komiteto pirmininkas V. Lapė, tuometinis žemės ūkio ministras Vytautas Knašys ir Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos direktorius, dabartinis ministras Edvardas Makelis. JAV Penn universiteto profesorius T. Evans dėstė svečiams, kaip teorija ir praktika derinama visą laiką. Lietuvos dalyviai labai gerai suprato, kaip mokslininkai visą laiką turi bendradarbiauti su ūkininkais. Tik tokiu būdu galime atkurti kaimą. Aš asmeniškai esu dėkingas tiems žmonėms, kurie padėjo mūsų Lietuvos valdžios pareigūnams atsirasti Penn universitete.

Ambrosė Žatkus

"Esu žemdirbys ir Amerikoje", – sako Ambrosė Žatkus.

Mirus buvusiam "Dirvos" apžvalgininkui

A.†A.

VYTAUTUI MEŠKAUSKUI

reiškiame gilią užuojautą velionio žmonai EUGENIJAI, dukteriai NORAI CULLEN, sūnams – ROKUI ir ERIKUI.

"Vilities" draugijos valdyba
ir "Dirvos" redakcija

SPORTINIŲ ĮVYKIŲ APRAŠYMAS: ŽINIOS IR ATSAKOMYBĖ

Dabartinė ŠALFASS-ga savo laikraščio ar biuletenio neturi ir nesistengia turėti. Atskirų laikraščių sporto skyreliai bei retkarčiais pasirodantys stambesni straipsniai suteikia kiek daugiau žinių apie mūsų veiklą, o taip pat ir apie žymesnius pasaulio pasiekimus. Bet sportinės spaudos talkininkų yra labai mažai ir tie patys – jau žymiai vyresnio amžiaus. Sportinio žodžio pajėgumas, aprašant įvykius, yra labai menkas. Pasakymai, kad "gerai pasirodė, varžėsi pagal galimybes, apie juos dar girdėsime", konkrečiai nieko nepasako ir istorijai lieka beverčiais. Sportinės spaudos talkininkai turi būti gerai susipažinę su atskirų šakų savybėmis, jų istorine kilme, dabartiniu ly-

giu, Baltijos ir kitų kraštų pasiekimais. Tada bus išvengta painiavos.

"Draugo" sporto apžvalgoje kovo 27 d. yra straipsnis apie Toronto "Vyties" sporto klubo 30-metį. Jo autorius Sigitas Krašauskas – ilgametis ŠALFASS-gos Centro valdybos narys spaudos reikalams ir dviejų knygų redaktorius rašo:

"Negausaus būrelio buvusių aktyvių sportininkų bei sporto darbuotojų iniciatyva, 1948 m. rugpjūčio 15 d. Toronte buvo įsteigtas sporto klubas "Vytis".

Kas gi tie entuziastai buvo, kurie davė pradžią sėkmingai gyvuojančiam klubui, S.K. nė puse žodžio neužsimena. A. Supronas knygoje apie ŠALFASS-gos veiklą

pažymi tų pradininkų vardus: A. Kernius – pirmininkas, V. Krikščiūnas – vicepirmininkas, B. Žilvitytė – sekretorė. J. Žukas – išdininkas, narys V. Norkus. Taigi tiesiog stebėtina, kad tokio patyrimo asmuo šitaip lengvai nutyli svarbiausius asmenis.

Neseniai "Tėviškės žiburiuose" tilpo straipsnelis apie Lietuvos maratono bėgikus. Autorius pabrėžia, kad turime pasaulinės klasės sportininkų ir pristato bėgiką – Č. Kundrotą su 2:12.35 val. Tačiau daugiau nei šimtas sportininkų tokią pasekmę viršija. Minėtam sportininkui dar reikia labai pasitemti, kad skirtumą ligi 2:08 (net 4 min. ir 35 sek.) "numuštų".

Br. Keturakis

Naujas talento žiedas

Kelinti metai iš eilės Gilija Aukštikalnytė iš Bostono laimi jodinėjimo čempionės kaspinę. Įvairių varžybų metu Gilija surinko daugiausia taškų ir metų pabaigoje laimėjo prizines vietas. 1997 metų sezono pabaigoje trofėjų įteikimo pokylyje Gilijai buvo įteiktas čempionės apdovanojimas. Gilija buvo pripažinta geriausia savo amžiaus grupės jojike angliškos medžioklės jodinėjime su kliūtimis.

Gilijos vyresnioji sesuo Dailė taip pat yra pasiekusi gerų rezultatų jodinėjime. 1997 m. "Reserve Champion" ji laimėjo antrąją vietą angliškos medžioklės jodinėjime savo amžiaus grupėje.

Gilija ir Dailė Aukštikalnytės yra Jūratės ir Dangučio Aukštikalnių dukros, gerai lietuvių bendruomenei žinomų a.a. Malvinos ir Stasio Norkūnų bei Valerijos ir

a.a. Kazimiero Aukštikalnių anūkės.

Sėkmingai prasidėjo ir šių metų sezonas. Nuo balandžio mėnesio beveik kiekvieną sekmadienį Gilija dalyvauja įvairiausiose jodinėjimo varžybose ir pasiekia labai gerų rezultatų. Metų pabaigoje ji vėl tikisi gauti gražų įvertinimą. Angliškos medžioklės jodinėjime Gilija turi 300 kaspinių ir per 30 apdovanojimų. Lyg ir juokaudama Gilija nusprendė išbandyti jėgas Vakarų kaubojiško jodinėjimo varžybose ir didelem savo nustebimui laimėjo pirmąją vietą!

Laisvalaikio ir vasaros atostogų metu Gilija dirba norvegų "fjord" arkliukų jodinėjimo instruktore. Ji moko jodinėti luošus vaikus.

Šalia jodinėjimo gabumų sėkmingai skleidžiasi ir ant-rasis Gilijos talentas – daina-

vimas. Šiais metais sopranas Gilija laimėjo pirmą vietą Massachusetts valstijos konkurse. Gilijai teko didelė garbė atstovauti Amerikai su JAV Jaunimo choru Europoje. Chorą sudaro patys geriausi gimnazijų dainininkai iš visų Jungtinių Amerikos valstijų. Gilijai teks dainuoti solo Notre Dame katedroje Paryžiuje, didžiuosiuose Vokietijos, Austrijos, Šveicarijos, Italijos ir Olandijos miestuose.

Į koncertinę kelionę Gilija išvyko birželio 27 d. Mes didžiuojamės, kad Amerikos lietuvių bendruomenėje iškilo naujas talentas, kuris pasauliui dar kartą įrodys, kokia talentinga yra lietuvių tauta. Linkime Gilijai kuo geriausios kloties ne tik šioje kelionėje, bet ir visoje muzikinėje karjeroje.

Halina Pachanavičienė

MAMOS IR SŪNAUS PASIEKIMAI

BARBARA TARAŠKA

Barbara Marie Taraška baigė Klyvlendo Valstybinį universitetą (Cleveland State University) ir įgijo magistro laipsnį iš pedagogikos – skaitymo metodikos. Barbara lankė universitetą nepilnus šešis metus. Gavusi mokytojos diplomą, ji šiuo metu dirba pavaduojančia mokytoja keliose mokyklose. Barbara ir jos vyras Vincas gyvena Wickliffe, turi septynis vaikus ir tris anūkus.

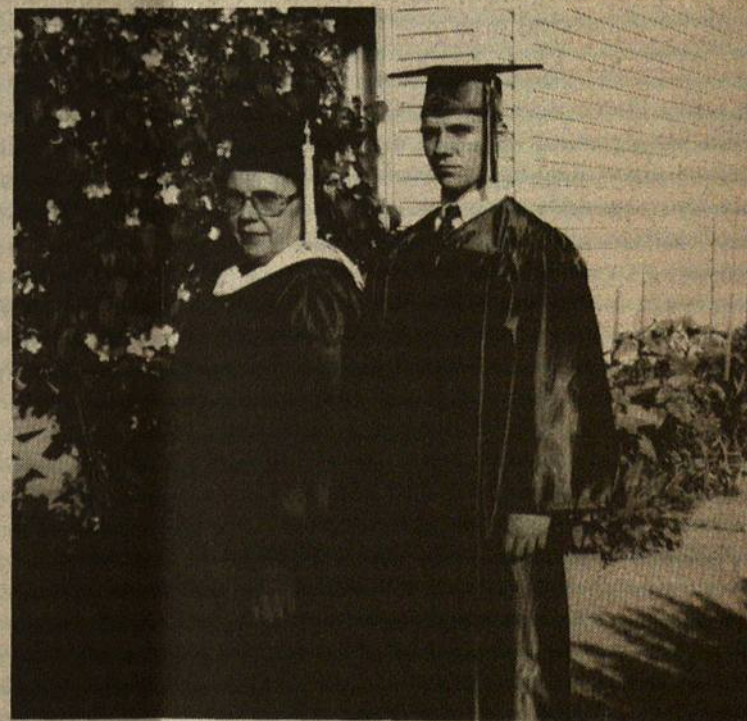
PHILIP TARAŠKA

Vinco ir Barbaros Taraškų sūnus Philip A. Taraška šiemet baigė Villa Angella St. Joseph gimnaziją Klyvlende. Buvo geras sportininkas (futbolininkas ir plaukikas) bei aktyvus visuomenininkas. Priklausė moksleivių tarybai, diskusijų klubui, taip pat "National Honor" draugijai. Kartu su atestatu Philip gavo šiuos žyminis: "VASJ Business Honor" ir "Certificate of Achievement commendation" iš Ohio Verslo mokytojų sąjungos, Atletų mokyklos medalių iš "US Army Reserve for Academic and Athletic Excellence".

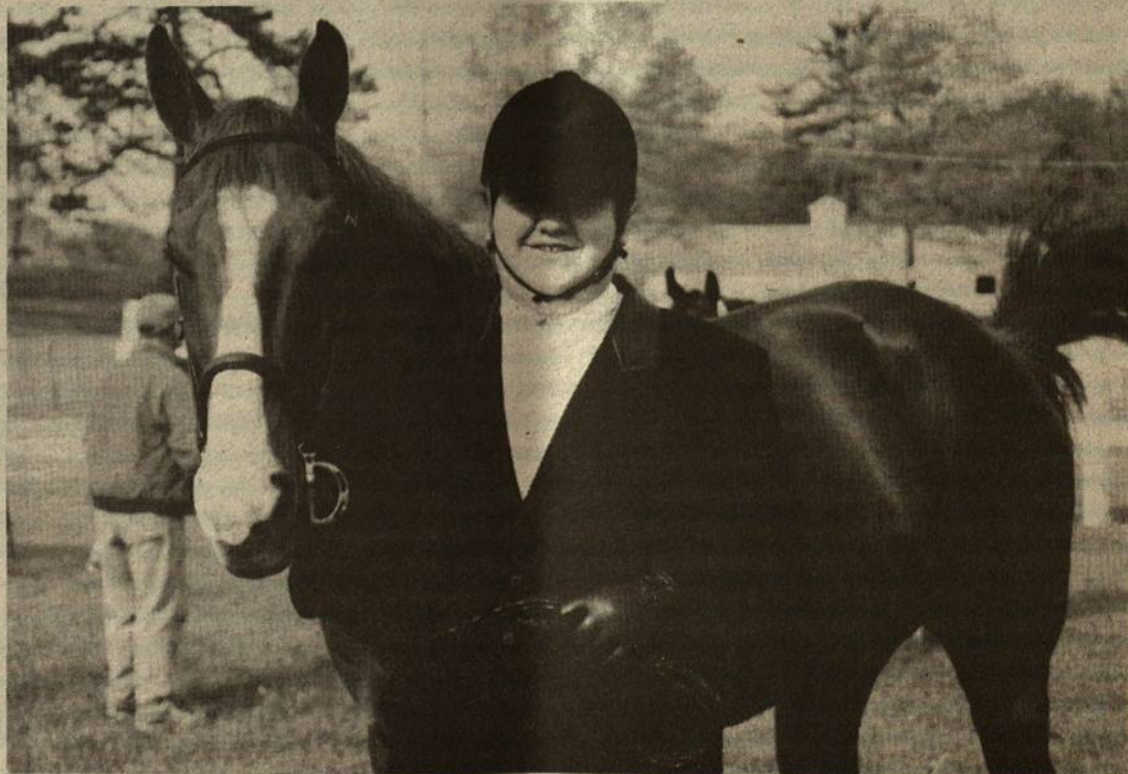
Buvo bendraklasių išrinktas "Most Likely to succeed". Philip apdovanotas ROTC stipendija keturiems metams Dickens kolegijoje Carlisle, Pennsylvania, kur žada studijuoti tarptautinius mokslus bei teisės įvadą ir įvykdyti programą karininko laipsniui gauti.

Philip yra aktyvus Amerikos skautų 289 grupėje, Wickliffe. Jis neseniai gavo "Eagle" laipsnį. Tai aukščiausias laipsnis, kokį gali pasiekti berniukas. Jo sumanymas buvo įrengti maisto rinkimo centrą: pastatyti lentynas maistui sudėti St Vincent De Paul draugijai, "Our Lady of Mt. Carmel" parapijoje Wickliffe. Šiam darbui atlikti prireikė daugiau kaip 100 darbo valandų. Kartu su savo grupe jie sutelkė lėšas, nupirko reikalingas medžiagas.

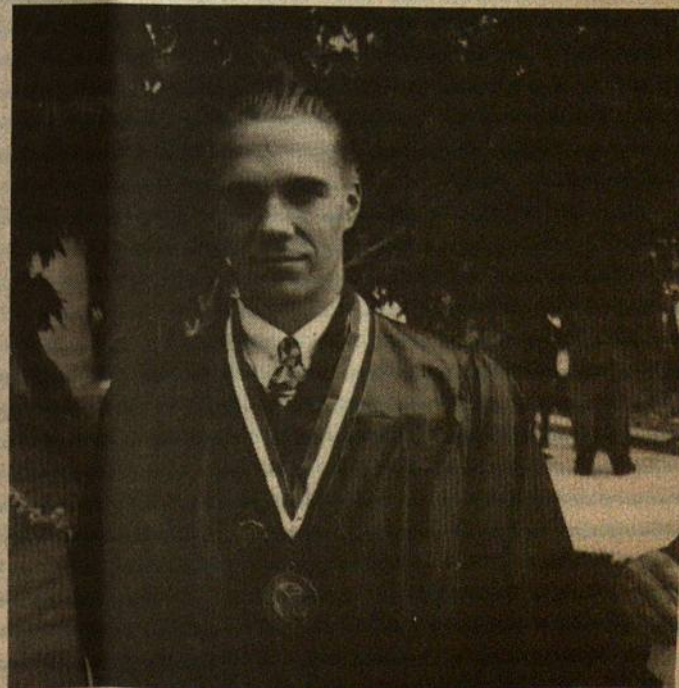
Philip taip pat reiškiasi ir lietuviškame gyvenime. Jis priklauso "Žaibo" sporto klubui ir dalyvauja plaukimo, lengvosios atletikos bei slidinėjimo sekcijose. Lankė šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą ir priklauso lietuvių skautams. Šią vasarą planuoja dalyvauti lietuvių skautų stovykloje Massachusetts.

Mama ir sūnus – Barbara ir Philip Taraškos.

Gilija Aukštikalnytė pasiruošusi jojimo varžyboms.

Philip Taraška – su naujausiais apdovanojimais.

Jaunimo puslapis

JAUNIMAS IR TAUTIŠKUMAS ŠIANDIENINĖJE LIETUVOJE

(Pabaiga. Pradžia - 26 nr.)

Apskūsti savo oponentą Lietuvos pažeminimo sąskaita tampa vos ne gyvenimo norma. Žmogus, visam pasauliui skelbęs "Man gėda būti lietuviu!" paskiriamas departamento direktoriumi. Ar tai taip pat "normalu"? Ką galvoja jaunimas, matydamas visa tai, pradedant "Radijo šou" ir baigiant valdžios vyrų pasisakymais? Ar bando kas nors šiandieninėje Lietuvoje atsilaikyti prieš totalinį svetimųjų spaudimą? Tik vienetai. Nes tai pavojinga tolimesnei karjerai: jis neišvažiuos mokyti užsienį, negaus valstybinio darbo, pagaliau, savo bendraamžių tarpe jis bus laikomas "atsilikusiu" arba tučtuojau jam bus prisegta net "fašisto" etiketė. Kai kurie politikai, pamatę svastiką ar kokį kitą jiems nepatinkantį ženklą, ima gąsdinti visą tautą antisemitų ir ksenofobų baubu, net neišgilindami, ką ta organizacija daro realiaame gyvenime, kodėl jaunas žmogus išeina į gatvę protestuoti prieš vieną ar kitą valdžios sprendimą.

Šiandien Lietuvoje veikia keletas politinių ir virš 20 visuomeninių organizacijų, kurios save priskiria prie tautinių arba artimų tautinėms. Pasidalijimas politiniame pasaulyje paveikė ir jaunimo pasidalijimą pagal tam tikras ypatybes ir įtakas. Iš šiuo metu veikiančių tautinių jaunimo organizacijų būtų galima išskirti Lietuvos tautinio jaunimo organizaciją "Jaunoji karta", Lietuvos tautinio jaunimo sąjungą "Jaunalietai", korporaciją "Neo-Lithuania", organizaciją "Jaunimo Romuva", draugiją "Maironėčiai" bei aktyviai veikiančią, tačiau dar neužregistruotą Nacionalinės vienybės sąjungą "Jaunimo Romuva" ir "Maironėčiai" savo pobūdžiu ir darbais yra labiau specifinės, siauros sferos, bet gana aktyviai veikiančios jaunimo organizacijos, tačiau jos netapatina savo veiklos nė su viena politine ideologine Lietuvos jėga. Taip vadinama Nacionalinės vienybės sąjunga, iki šio laiko gana aktyviai propagavusi nacijos grynumo, kolonistų ir nelegalių nepakantumo teoriją, savo idealu laiko prieškarinio Lietuvos Premjerą A. Voldemarą. Daugeliui vyresnio ir vidurinio amžiaus žmonių toks jų elgesys yra nepriimtinas ir netgi atstumiantis. Tačiau tuo pačiu metu tai patrauklu navišiam, "žaliame" jaunimui, kuris stengiasi atkreipti dėmesį į save ekscentriškais darbais ir

Gintaras Binkauskas
Lietuvių tautinio jaunimo
organizacijos "Jaunoji karta"
pirmininkas

simboliais, kuris tiesiog anarchistiškai nusiteikęs konfliktui su visuomene. Didesnės įtakos Lietuvos gyvenimui ši organizacija nepadarys, nes jos veikla yra fragmentinė – mitinginė: yra proga – jie dalyvauja mitinge, paskelbia kokį nors pareiškimą, tačiau apie jų nuoseklius tęstinius darbus Lietuvos ir tautos labui, deja, neteko girdėti. Tuo pačiu jų veikla yra ir gana ne-naudinga kitoms tautinėms Lietuvos organizacijoms, nes duoda peno antitautinėms – kosmopolitinėms jėgoms viena spalva tepti visas tautines organizacijas. Kokia Nacionalinės vienybės sąjungos ateitis, spėlioti gana nedėkinga, tačiau matyti, kad su jos narių brendimu ir augimu mažės dalyvaujančių sąjungos veikloje. Tai rodo ir nepavykę bandymai surinkti 400 narių, kad būtų užregistruota politinė partija.

Tautinė studentų korporacija "Neo-Lithuania" bent jau pagal pavadinimą turėtų taip pat pretenduoti į tautinių jaunimo organizacijų gretą. Tačiau pagal ryškiausią neolituanų veiklos požymį – leidžiamą studentų laikraštį "Savas" – sunku būtų joje atrasti tautinius bruožus. Gal tai teisinama tautinių idėjų "nepopuliarumu" jaunimo tarpe, gal dėl kitų problemų, tačiau naudojamas pavadinimas "tautinė" šiuo atveju yra visiškai netinkamas.

Bene ryškiausiai ir nuosekliausiai tautiškumo palikimo darbuose dirba "Jaunoji karta" ir "Jaunalietai". Abi yra nepolitinės, tačiau simpatizuojaiančios Lietuvos tautininkų sąjungai ir partijai "Jaunoji Lietuva". Jau galime pasakyti, kad prieš tris metus įkurta jaunimo organizacija "Jaunoji karta" gražiai užėmė neužpildytą tarpą visuomeninių tautinių organizacijų eilėse. Tęstiniai, visą Lietuvą apimantys projektai, tokie, kaip "Tolimas lietuviškas žodis", Šalčios krašto lietuviškų mokyklų rėmimas, spauda Lenkijos lietuviams, sportinės – karinės stovyklos "Būk šaunus karys!", laikraščio "Ugnis" leidyba yra įvairiapusiški ir atitinka daugelio jaunų žmonių interesus. Gal dėl to "Jaunosios kartos" darbuose aktyviai dalyvauja ir kitų tautiškų jaunimo organizacijų atstovai.

Mums džiugu, kad tautinės jaunimo organizacijos

stiprėja, įgyja svorį tarp kitų Lietuvos jaunimo organizacijų. Supratome, kad vien tik šlovindami praeitį ir apgalvėdami praėjusias dienas, mes negalėsime daryti didelės įtakos jaunimo gyvenimui. Mes turime būti pajėgūs stoti į kovą prieš kosmopolitines organizacijas, kurių Lietuvoje pridygo, kaip grybų po lietaus. Po "auksinio lietaus", nes milžiniškos lėšos iš ES, Atviros Lietuvos fondo, kitų fondų buvo skiriamos tokioms organizacijoms, kaip "Jaunimo kompanija prieš rasizmą, antisemitizmą, netoleranciją ir ksenofobiją" ir į ją panašioms. Tų organizacijų "lyderiai" dalyvaudavo specialiuose apmokymuose, seminaruose ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Sugrįžę, jau "pasi-kaustę" žiniomis, per savo leidžiamus laikraštukus ir bukletus, per elektroninio pašto konferencijas visokeriopai propagavo galimybes išvykti į užsienį, dalyvauti politikoje.

Norėdami kovoti ar bent jau atsilaikyti, mes privalėjomė būti patrauklūs, įdomūs, kompetetingi. Nepaprastai mums padėjo Lietuvos tautinių namų (pirmininkė p. M. Marcinkienė) finansinė parama, įgalinusi mus nusipirkti kompiuterį, spausdintuvą, faksmodemą ir įsigyti savo elektroninį pašta. Kad ir labai nepatiko kai kuriems kosmopolitizmo propaguotojams, mes jau pradėjome su savo idėjomis pasisakyti konferencijose, susitikimuose, pradėjome prieštarauti ir siūlyti savo idėjas. Mes, gerbdami ir prisimindami praeitį, žiūrime į ateitį. Lietuva kiekvienam lietuviui, kur jis begyventų – ar Amerikoje, ar Australijoje, ar Rusijoje – yra viena, kaip motina. Ar jo genuose prabudusi lietuvių dvasia nebus užslopinta gniaužiančio kosmopolitizmo? Ar jo meilė, pagarbą ir atsidavimą Lietuvai nebus pakeistas pinigų, karjeros siekimu, paminant po kojų tautos ir valstybės interesus?

FOR SALE

Well kept 2 bedroom bungalow, water free basement. Neatly landscaped yard, 2.5 car garage, aluminum siding. Convenient location. Drapes, appliances included. Great as a starter home or retirement home. Call Mary: 486-7886.

IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

(Tęsinys. Pradžia – 18 nr.)

Jeigu jūs esate draugiškojo stiliaus, galite patobulinti savo bendravimo įgūdžius, dažniau skatindami pokalbius ir veiksmus. Nelaukite, kad pradėtų kitas žmogus.

Analitikai vertina konkretumą, jiems patinka būti dalykiškiems. Bendraujant su šio stiliaus žmonėmis pravartu, kai tik įmanoma, pateikti tiksliai detales. Šiems žmonėms reikalingi įrodymai ir laikas apmąstymui. Klauskite jų patarimo, venkite būti emocionalūs, būkite tvarkingi. Susidūrę su prieštaravimais, analitikai mėgins išvengti šios situacijos, jie suras būdą pasišalinti. Jeigu jūs esate analitikai, galite patobulinti savo bendravimo įgūdžius, priimdami sprendimus, gavę protingą informacijos kiekį. Nesiknaisiokite be paliovos į smulkmenas, taip ir nesugebėdami nuspręsti. Kitus žmones tai varo į neviltį. Visada ateina toks momentas, kai turimos informacijos privalo pakakti.

Visuose šiuose samprotavimuose bendra yra tai, kad norėdami ką nors gauti iš kitų, nepasikliaukite konfrontacija. Koks bebūtų jūsų ar kito žmogaus bendravimo stilius, visada pravers tylus entuziazmas bei pasitikėjimas tuo, ką darote ar sakote. Būkite pasiruošę, pasitikintys savimi ir entuziastingi. Visada turėkite parengę keletą protingų klausimų. Leiskite daugiau kalbėti pašnekovui. Leiskite jam pajusti, kad labai jį vertinate. Parodydami, jog suprantate, kodėl pašnekovas taip elgiasi ar kalba, ir nedemonstruodami išankstinio nusistatymo, nustebsite ir leisite jam atsipalaiduoti. Jeigu suprasite pašnekovą, atsisiras didesnė tikimybė, kad ir jis jus supras.

Vyrų ir moterų bendravimo ypatumai

Moteris išvedė savo šunį pasivaikščioti po parką.

– Koks gražus šunelis, – pastebėjo Petras, kurį iš tiesų labiau sudomino jauna moteris. – Ar jis turi genealoginį medį?

– Ak... taip, – nuraudo jaunoji moteris. – Antrasis iš dešinės, prie pat įėjimo į parką.

Šis skyrius parašytas, remiantis Deborah Tannen, lingvistės ir vyrų bei moterų bendravimo stiliaus ekspertės, darbais. Ji teigia, kad tiek darbe, tiek namie vyrai ir moterys bendrauja skirtingai. Dažniausiai jie tiesiog skirtingai mąsto. Tai yra būdinga daugeliui tautų.

Dauguma vyrų grindžia savo bendravimą, įvertindami, ar jie yra aukštesnėje, ar žemesnėje padėtyje. Tuo tarpu moterys vadovaujasi tuo, ar jos yra arčiau, ar toliau savo pašnekovo. Pateiksime keletą pavyzdžių.

Dauguma vyrų pasiklydę nenoriai klausia kelio, nes, pripažindami, jog pasiklydo, jie atsidurtų žemesnėje padėtyje. Jie verčiau suks ratus tol, kol suras kelią arba leis moteriai paprašyti pagalbos. Moterims yra visiškai nesunku paklausti kelio. Jos to nelaiko pažeminimu ir gali susierzinti, kad vyras pats nesiųžta paklausti. Labai dažnai dėl to žmonių santykiuose iškyla nesupratimai ar net nesutarimai. Viena pusė nesupranta, kad skatina antrąją pusę būtent šitaip elgtis.

Imkime dar vieną pavyzdį. Po sunkios darbo dienos žmona grįžta namo ir ima guostis savo vyrui. Ji nori pasijusti arčiau. Moteriai tik reikia, kad vyras ją išklaustų, būtų kartu. Tuo tarpu vyras pradeda patarinėti, kaip jis būtų sprendęs tą problemą. Jam atsirado galimybė padėti, atsidurti aukštesnėje padėtyje. Tačiau žmonai visai nereikia patarimų, nes dėl to ji atsiduria toliau nuo savo vyro. Ji nespirstų problemos taip, kaip siūlo vyras, ir dabar pasijunta atitolusi. Vyras sudirgsta, kad žmona neklauso jo patarimų, pastatydamą jį į žemesnę padėtį. Žmoną erzina tai, kad nepavyko atsidurti arčiau vyro. Dar vienas nesupratimas.

Tarkime, jog vyrui darbe buvo nesėkminga diena. Ir šioje situacijoje slypi pavojai. Sugrįžęs namo, jie ne iš karto norės prisipažinti, jog diena buvo nesėkminga, ypač jeigu žmonai viskas puikiai sekėsi, nes atsidurs žemesnėje padėtyje. Žmona, jausdama, jog kažkas negerai, pradės klausinėti ir rūpintis, bandydama atsidurti arčiau savo vyro. Ką gi, dėl to vyras tik dar labiau pasijus esąs žemesnėje padėtyje. Jis net gali pasakyti žmonai, kad ši paliktų jį ramybėje.

TAUTININKAI PAS PREZIDENTĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

prieš dvigubą čia gyvenančiųjų pilietybę, kaip nepateisinamą nei istorine, nei etnine prasme. Negali taip ilgiau tęstis, kad Vilniaus savivaldybės pareigūnai nesilaikytų Lietuvos įstatymų. Todėl Seimas privalo atšaukti neteisėtą Vilniaus rajono savivaldybės sprendimą dėl lenkų kalbos vartojimo greta valstybinės lietuvių kalbos. Negalima ilgiau taikstyti su tuo, kad valstybinių švenčių metu vietoje lietuviškos trispalvės iškeliama Lenkijos valstybinės vėliava, o daugelyje šio

krašto bažnyčių iki šiol pamaldos laikomos ir žinios teikiamos teikiamos vien lenkų kalba.

Prezidentą patikinome, kad tautininkai daugelyje sričių turi gerų specialistų, ištikimų Lietuvai žmonių, kurie yra pasirengę jam padėti. Mes taip pat pasidžiaugėme Prezidento parodyta drąsa, jo savarankiškumu sprendžiant valstybinius klausimus ir linkėjome, kad tokio ryžto ilgam užtektų.

Ivykęs atviras, labai

nuoširdus ir dalykinis pokalbis teikia gražių vilčių atečiai. Mes supratome, kad pažangios tautinės idėjos, rūpestis lietuvių tautos likimu sudėtingame laikotarpyje Prezidentui V. Adamkui yra labai suprantamas ir savas. Esame pasiruošę šiuose, o taip pat ir kituose, jo darbo baruose būti gerais talkininkais.

Dr. Leonas Milčius
Lietuvių tautininkų sąjungos
valdybos narys,
Kovo 11-osios Akto
signataras

Lietuvos ambasados pranešimas TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA

Lietuvos delegacija dalyvavo konferencijoje-seminare holokausto laikotarpio vertybių klausimais. Birželio 29-30 d. Vašingtone įvykusią tarptautinę konferenciją surengė JAV Valstybės departamentas ir JAV Holokausto atminties muziejus. Joje aptarta konferencijos, kuri lapkričio mėnesį įvyks Vašingtone programa. Šiame susitikime pirmininkavo JAV Valstybės departamento pasekretorius Stuart Eizenstal. Dalyvavo JAV vyriausybinių ir JAV žydų organizacijų at-

stovai bei 38 valstybių delegacijos. Lietuvai atstovavo LR Seimo žmogaus ir piliečio teisių bei tautybių reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris, LR ambasadorius JAV Stasys Sakalauskas, Užsienio reikalų ministerijos Azijos, Afrikos ir Okeanijos skyriaus vedėjas Dainius Kamaitis bei ambasados II sekretorė Aušra Semaškinė.

Konferencijoje buvo aptarti II-ojo Pasaulinio karo metu pagrobto aukso, meno vertybių, draudimo sutarčių,

kitų vertybių paieškos, jų įvertinimo ir grąžinimo klausimai. Diskusijų metu pasisakęs Lietuvos delegacijos narys Emanuelis Zingeris pastebėjo, kad minėtu laikotarpiu Lietuva patyrė dvi – sovietų ir nacių – okupacijas, dvi amžiais sukauptų kultūros vertybių grobimo bangas. E. Zingeris konferencijos dalyviams išplatino jo pasiūlytą Europos Tarybos iniciatyvą dėl Europos žydų kultūros palikimo.

Lietuvos ambasada
Vašingtone

"BALTIC CAUCUS" TVIRTĖJA

JAV Kongrese stiprėja "Baltic Caucus" – grupė atstovų, kurie rūpinsis Lietuvos, Latvijos ir Estijos reikalais, bus šių valstybių rėmėjai bei gynėjai pavojaus atveju. Dabar grupė jau turi dvidešimt narių. Džiaugiantis šiuo skaičiumi, reikia suprasti, kad jų reikia žymiai daugiau, jei norime turėti stiprią paramą ir svarią įtaką Amerikos Kongresė.

Šio sambūrio ko-pirmininkai yra Kongreso atstovai John Shimkus iš Illinois ir Dennis Kucinich iš Ohio. Jie jau išsiuntinėjo du laiškus savo kolegoms, kviesdami juos tapti Baltijos kraštų rėmėjais – "Baltic Caucus" nariais. Per savo interviu spaudai kongresmenas J. Shimkus teigia, kad "Baltic Caucus" svarbiausia kryptis bus pristatyti ir ginti Baltijos valstybių rei-

kalus Kongrese. Toliau rašoma, kad J. Shimkus yra lietuvių kilmės, kaip ir buvęs čikagietis – dabartinis Lietuvos Prezidentas Adamkus bei senatorius Dick Durbin. J. Shimkus dar sako, kad vienas iš svarbiųjų "Baltic Caucus" grupės projektų bus tolimesnė NATO plėtra ir pagalba Baltijos valstybėms, siekiančioms tapti NATO narėmis.

Dvidešimt Kongreso at-

stovų jau pasiryžę padėti Baltijos šalims. Ar Jūsų kongresmenas yra tarp jų? Jei ne, tai tuoj pat kreipkitės į jį ir paraginkite tapti "Baltic Caucus" nariu, apie tai pranešant Mornai Gibbons (Shimkaus įstaigoje) arba Lisai Chamberlain (Kucinich įstaigoje).

Jeigu nežinote savo atstovo telefono, galite paskambinti į Vašingtoną (202) 224-3121. Pasakę savo atstovo pavardę, būsite sujungti su jo įstaiga. Išsamesnių žinių galite gauti, kreipdamiesi į Angelę Nelsienę tel. (714) 526-3648; fax (714) 680-3269. E-mail: nelsas@worldnet.att.net
Prašome atsiųsti laiškų Kongreso atstovams nuorašus ar pokalbių ir susitikimų pasekmių aprašymus Angelei Nelsienei į Amerikos Baltijiečių laisvės lygą šiuo adresu: Baltic American Freedom League, P.O. Box 29657, Los Angeles, CA. 90029.

"Baltic Caucus" grupei gegužės pabaigoje priklausė: Rep. John Shimkus (R-Illinois)-Co-Chair, Rep. Dennis Kucinich (D-Ohio) Co-Chair, Rep. Edward Royce (R-California), Rep. Harris Fawell (R-Illinois), Rep. Joe Knollenberg (R-Michigan), Rep. Bobby L. Rush (D-Illinois), Rep. Sam Geidenson (D-Conn.), Rep. Michael McNulty (D-NY), Rep. Martin Frost (D-Texas), Rep. Bob Franks (R-New Jersey), Rep. Bob Schaffer (R-Colorado), Rep. Gerald B.H. Solomon (R-NY), Rep. Christopher Cox (R-Calif.), Rep. Christopher H. Smith (R-NJ), Rep. Jerry Costello (D-Illinois), Rep. William Lipinski (D-Illinois), Rep. Luis Gutierrez (D-Illinois), Rep. Porter Goss (R-Florida), Rep. Lloyd Doggett (D-Texas), Rep. Sue Kelly (R-New York).

Angelė Nelsienė

VIEŠA APKLAUSA SENATE

JAV Senato Užsienio santykių komiteto Europos reikalų pakomitečio pirmininkas, senatorius Gordon Smith (R-OR), praneša, kad pakomitetis liepos 15 d. surengs viešą apklausą apie Jungtinių Amerikos valstijų santykius su Baltijos šalimis. Apklausą išryškins požiūrį į JAV ir Baltijos šalių chartiją bei šių valstybių narystę NATO ir Europos Sąjungoje, kitą ekonominę ir karinę pagalbą.

Apklausiai vadovaus sen. Gordon Smith ir sen. Joseph R. Biden (D-DE). Abu sena-

toriai yra geri Baltijos šalių draugai ir praeityje stipriai rėmė Baltijos šalių interesus. Amerikos Baltijiečių laisvės lyga (BAFL) ir Jungtinis Amerikos baltijiečių tautinis komitetas (JBANC) šiai apklausai turi pristatyti galimų liudytojų sąrašus.

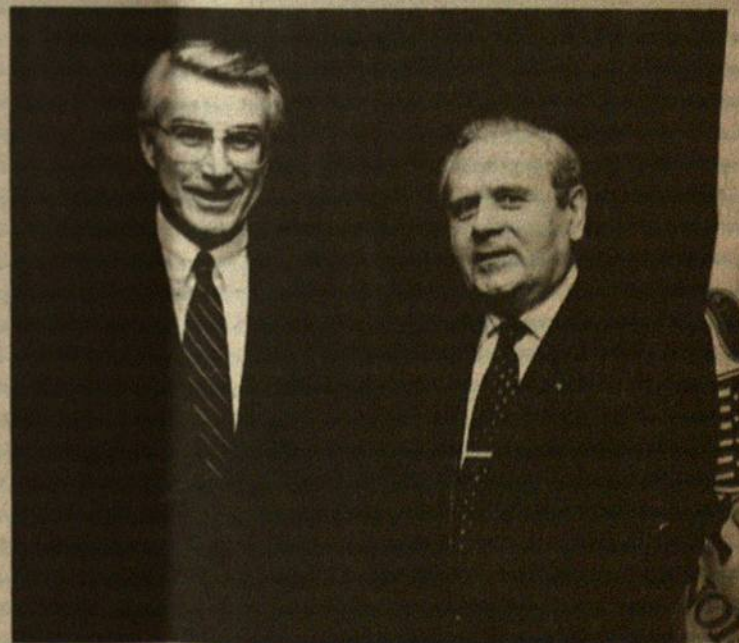
Apklausa vyks, atsižvelgiant į nuo pernai besitęsiančius pageidavimus, kuriuos teikė BAFL. Panašios apklausos buvo surengtos ir apie kitus regionus Rytų ir Centrinėje Europoje.

P. Algis Raulinaitis
BAFL vicepirmininkas

PASITARIMAS SU GEORGE H. RYAN

Illinois valstijos sekretorius George H. Ryan su Lietuvos konsulu Giedriumi Apuoku po pasitarimo apie ekonomikos ir turizmo skatinimą.

Anatolijus Milūnas (dešinėje) su Illinois valstijos gubernatoriumi Jim Edgar, pasiūliusiui jį "Illinois and Michigan Canal National Heritage Corridor Commission" atstovu.

PASTABA: Jono Dunduro kelionių aprašymo tęsinį spausdinsime 28-ame ir 29-ame numeryje. Redakcija

PENSININKAS

Vladas Vijeikis

Mano draugas Florijonas sako:

– Pastebiu, kad žvilgčiodamas į mano veidą, norėtum paklausti, kodėl aš dar dirbu ir nepasitraukiu į pensiją. Tiesą sakant, mano veidas ir man teikia rūpesčio. Stengiuosi kuo mažiau į jį žiūrėti. Veidas lieka veidu. Tegul jis keičiasi. Svarbu, kad širdis plasnoja jaunystės keliais.

Pastebėjęs mano nei šio-kią, nei tokią veido išraišką, Florijonas paaiškino...

– Žinoma dėl širdies ir veido santykių mokslininkai ginčijasi. Nesigilinsiu į tai, tik žinau, kad merginos labai daug dėmesio kreipia į veidą. Bet dauguma – į kišenę. Statistikai įrodė, kad anoji lytis labai išsilavinusi matematikoje ir puikiai atskiria 0 nuo 100, 10,000 nuo 100,000 ir t.t. Nuklydau, sugrįžkime. Ko klausei?

– Klausiau, kodėl tu dar dirbi. Tau jau metas pasitraukti ir poilsiauti. To nusi-pelnei.

– Čia ir bėda. Poilsiaudamas daugiau pavargstu, negu dirbdamas. Štai iliustracija. Išpuolė kažkurių švenčių dvi dienos. Na, manau, tai pailsėsiu ir dar gal padarysiu kai kuriuos darbus namie. Žmona kasdien primena. Pirmą dieną lyg ir ilsėjaisi. Nuėjau į vieną kampą, paskui į kitą. Pri-guliu. Bet kaip tu dieną mie-gosi. Pasiėmiau kelių savai-čių "Dirvą". Paskaičiau, ką jau buvau skaitęs. Mintys – geros, bet jau skaitytos. Pa-skaiciau tavo straipsnius. La-bai reikia taisyti, bet jau – per vėlu. Paėmiau telefoną. Pasi-kalbėsiu su pažįstamais. Bet apie ką? Jau perkalbėta, ap-svarstyta ir nutarta. Užsukau televiziją. Bet dienos metu – tokios programos, kad pasi-piktinus ima noras televizijos

aparatai sudaužyti. Žmona pa-šaukė pietų. Sriubtelėjau sriubos. Gera. Bet biaurios nuo-taikos užuovėjoje sakau: "Ir kam to reikia? Tiek išlaidų. Dujos pabrango". Žmona la-bai supyko. Norėjo sriubą ant mano galvos supilti, bet susi-laikė. Tik pareiškė, kad vaka-riene pats gaminčiausi. Tą aš ir padariau. Tai buvo pensi-jinių dienų užsiėmimas. Išviri-au kopūstų sriubą su bulvė-mis, morkomis ir kita kuo. Buvo labai gera, tik kad pipi-rų perdaug pridėjau. Teko valgyti, užsigeriant vandeniu. Dar pažingsniavus iš kampo į kampą, prisitartin vakaras.

"Saulutė leidžias vakaruos, skubėk namo, skubėk, Kasty-ti". Atsimeni iš Maironio poemos? Tai ir aš nuskubėjau į lovą. Guliu ir galvoju, ką darysiu rytoj. Prisimenu, kad anksčiau nereikėjo galvoti, patys darbai atsirasdavo... Miego karalaitė neateina. Gal ją pavaišinti piliule? Niekad neteko, tad ir dabar neprasi-dėsiu. Baimingai laukiu ryto. Pagaliau užmiegu. Sapnuoju, kad Lietuvoje dirbu prie elektrinės, sustabdant Nevėžį. Nešu didžiulį rastą. Įmetu ir – užtvanka baigta! Čia bus elektros stotis. Visi mane sveikina. Ateina Brazauskas ir nori įteikti ordiną. Sušun-ku: "Iš tavęs nepriimu!" ir pastumi taip, kad jis įkrinta į užtvanką. Niekas jo negelbsti ir jis nuplaukia, rėkdamas pa-sroviui.

Antra diena. Užsibūvau lovoje. Juk aš vaidinu pensi-ninką. Įskausta šonai. Mano šunelis žiūri į mane ir matau nuostabą jo veide. "Dar guli? – klausia. – Kelkis, eik dirbti. Kas man duos eiti?"

Atsikeliu. Pakloju lovą. Turiu laiko. Prisimenu, kad tik dvi asmenybės to norėjo. Žmona ir viršila kariuome-nėje. Žmona netikrina. Bet viršila permesdavo savo kri-tiška akimi ir, suraukęs anta-kius, griežtai pasakydavo: "Ar arklidėse augai, kad lo-vos nemoki pakloti? Kairė pusė – neišlyginta. Valanda po šautuvu! Prisimenu stovė-jimą po šautuvu. Labai nuo-bodu, bet įdomiau negu pen-sininkauti.

Žmona pakviečia nuva-žiuoti į krautuvę apsipirkti. Pakvietimas – lyg į teismą,

negali atsisakyti. Pagaliau net malonu, kad ir pensininkas dar esi naudingas. Nuvažiuo-jam. Vaikštau paskui ratelius, į kuriuos žmona deda gyvy-bės palaikymo produktus. Il-gai tyrinėja kainas ir kokybę. Vienoje lentynoje pastebiu labai patrauklia bonką, kuri bebalsiai kviečia prie savęs. Pasirodo, besanti gera pažis-tama. Pagarbiam ir švelniai perkeliu ją į vežimėlį. Bet iš ten blyksteli žaibai. Gamtoje žinoma, kad po žaibų pasi-girsta perkūnai. Mat šviesa keliauja greičiau negu garsas. Nelaukiu ir atsiprašydamas patupdau mielą bonkėlį į sa-vo pirmąsį vietą. Ji labai liudna, palikusi našlaite.

Nuotaika gerokai apsi-vė-lusi. Grįždamas namo, įsuku į vienos krypties gatvę ir ata-tupstas turiu grįžti atgal. Grįžtu, iškraunu maišus ir maišelius. Pasikalbu su šuni-mi. Jis vizgina uodegą. Su-pranta, kad ir jam atvežta ēdalo.

Štai jau ir vidudienis. Nueinu į kiemą. Paklausau, kaip auga žolė. Buvo pas-

dinti agurkai, bet kenkėjai nuėdė. Agurkų nebus, reikės pirkti. Pomidorų pora dar au-ga, bet ir juos kenkėjai kram-to. Turbūt bolševikai tie va-balai...

Grįžtu namo. Suskamba telefonas. "Ar girdėjai? Al-girdas numirė." "Koks Algir-das? Ar Brazauskas?" – "Ne, kartu "kempėje" buvome." "Vajei, kaip gali užmiršti." "Ieškom grabnešių. Reikia šešių. Taip mažai beliko. Ar sutiksi? – "Žinoma, žinoma".

Sutinki ir galvoji, kad vis šioks toks užsiėmimas, pensi-jinių dienų pajvairinimas. Nors jis prie tavo žmonos su-kinėjosi. O gal būtų buvę ge-riau, kad į savo pusę būtų nu-sukęs?

Ir vėl suskamba telefo-nas. Pasigirsta: "Aš esu Do-roti ir noriu kalbėti su..." (Čia taip suniokoja tavo var-dą, kad vos atpažįsti pats sa-ve.) Jau kelintą kartą nori ta-ve įrašyti į sveikatos draudi-mo kompaniją, kuri viską už-tave mokės ir nieko tau ne-reikia pridėti. Kadangi esi ne-vakar gimęs, tai pareiški, kad

jie yra apgavikai ir sukčiai. Šaukėja nenusimena. Aiškina ir aiškina. Labai ilgai. Padė-jęs telefoną į savo vietą, atsi-dūsti ir pamąstai. O vis dėlto savotiškas pensininko dienų pajvairinimas.

Durų skambutis. Prie du-rų – pora vyrų. Jie klausia: "Ar tu tiki į Dievą?" "Ir taip, ir ne", – sakau. "Mes tau pa-aiškinsime." "Per ilgas aiš-kinimas. Neužteks laiko".

Ir taip iš kampo į kampą bevaikščiodamas, sulaukiau vakaro. Užsukau televiziją. Programos – ne tokios idio-tiškos, kaip dienos metu. Žiū-rėti galima. Bet kaip išlaukti iki vakaro? Pagaliau laikas į lovą. Atsigulu ir džiaugsmi-ngai prisimenu, kad rytoj – aš ne pensininkas. Iš džiaugsmo nusijuokiu: cha, cha, cha! Ša-lia gulintis šunelis klausiamai žiūri ir pritardamas keletą kartų pusbalsiu amtelį.

– Florijonai, čia nupiešei gana nesmagų pensininko gy-venimą. Ar neturi gražesnių spalvų?

– Kai surasi, man pasa-kyk.

JURGINĖS PADANGĖJE

Gegužės 25 d., pirma-dienį, šv. Jurgio parapijos 613-asis katalikų karo vetera-nų postas ir ramovėnai at-šventė tradicinę Atminimo dieną. Išskilmės prasidėjo kle-bonijos sode, kai aidint trimi-to garsams ir JAV himnui, iki pusės stiebo buvo pakelta žvaigždėtoji vėliava ir prie jos padėta puokštė gėlių. Šventei skirtą žodį tarė vete-ranų kapelionas kun. J.Bace-

vičius. Priebažnytyje, prie paminklinių lentų klebonas perskaitė pastaraisiais metais mirusių narių pavardes.

VASARA JURGINĖJE

Vasarą daugelis ketina važiuoti atostogų arba daly-vauti įvairiuose savaitgaliais vykstančiuose renginiuose, kurie dažnai atitraukia žmo-nės nuo parapijos. Primena-

me išvykstantiems, kad reikia dalyvauti savaitgalio Mišio-se. Nepamirškite ir vasarą kas savaitę remti savo parapiją. Išvykstantieji ilgesniui lai-kui gali savo aukas siųsti paš-tu į kleboniją. Klebonas J. Bacevičius visiems linki pail-sėti ir saugiai grįžti namo iš kelionių.

Gal dažnai pamirštame, kaip karšta būna vasarą mūsų (Nukelta į 11 psl.)

Atminimo dienos dalyviai šv. Jurgio parapijos sodelyje. G. Juškėno nuotr.

Šv. Jurgio bažnyčioje Atminimo dienos proga pagerbiami mirusieji. G. Juškėno nuotr.

CENTRAL

Heating and Air Conditioning Company

24 Hr. Service & Installation

\$ 100.00 OFF - NEW FURNACE

\$100.00 OFF - NEW AIR CONDITIONER

10 % OFF - ANY SERVICE CALL

Call now: 1-216-731-9400

A.†A.
Liudas Sagys

Pasaulis neteko doro, kūrybingo asmens,

Tėvynė neteko sūnaus, patrioto,

**Išėivija neteko lietuvių liaudies šokių mylėtojo,
puoselėtojo,**

**O mes, Grandinėlės šeima, netekome
mokytojo, vadovo ir draugo.**

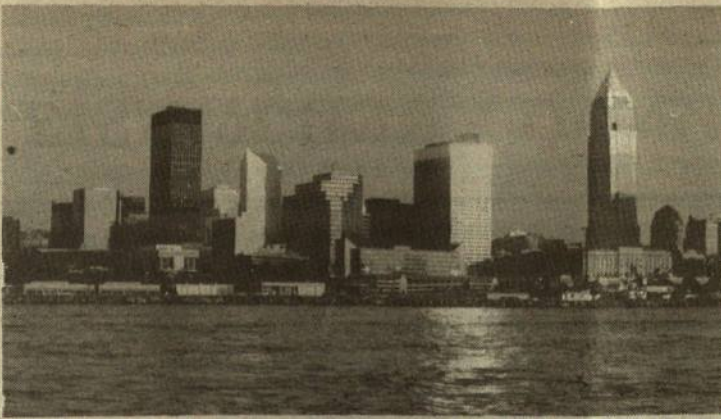
**Jis savo meile šokiui praturtino mūsų
visų kasdieninį gyvenimą ir paliko Grandinėlės
šeimos širdyse neužmirštamą antspaudą.**

**Reiškiame giliausią užuojautą jo gyvenimo draugei,
brangiai p. Aleksandrai Sagienei, ir meldžiame, kad visi
gyvenime palikę gražūs prisiminimai, užpildys liūdesio ir
tuštumo valandas.**

Plati Grandinėlės šeima

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• LIEPOS 12 d., 12 val. – tradicinė Pensininkų gegužinė Lietuvių namų viršutinėje salėje.

• LIEPOS 19 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGPJŪČIO 9 d. – "Dirvos" savaitraščio ir "Vilties" draugijos gegužinė.

• SPALIO 8-11 d. d. – JAV LB Tarybos sesija.

• SPALIO 10 d. – Baltijiečių draugystės vakaras. Rengia Klyvlendo (Cleveland, OH) baltijiečių komitetas.

• SPALIO 17 d. – Lietuvos partizanų ansamblio "Girios aidai" koncertas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.

• SPALIO 24 d. 7 v. v. – "Exultate" choro rudens pokylis Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.

• LAPKRIČIO 7 d. – "Lietuvių dienos". Rengia LB Cleveland, OH apylinkė. Hamilton "Aukuras" Dievo Motinos parapijos salėje parodys V. Alanto 3 veiksmų komediją "Šiapus uždangos".

• LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv.

Jurgio parapijos rudens festivalis.

• LAPKRIČIO 21 d. – Lietuvos kariuomenės atkūrimo 80-mečio minėjimas Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo ramovėnai.

• GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

Labai prašome "Dirvos" administratoriui Juozui Biliūnui ne vėliau, kaip prieš dvi savaites pranešti apie laikiną arba nuolatinį adresą pakeitimą. Išsiuntus laikraštį jūsų buvusiu adresu, redakcijai tenka mokėti baudas paštu.

Taip pat prašome pranešti, jeigu jūsų pavardė praleista aukotojų sąrašė arba pastebėjote jame kokių nors netikslumų. *Redaktorius*

(Atkelta iš 9 psl.)

bažnyčioje ir koplyčioje. Pasiūlyta įrengti vėsinimą koplyčioje. Tai kainuotų apie du tūkst. dolerių. Pusę šių išlaidų keli geradariai žada padengti. Kviečiame ir kitus prisidėti, kad koplyčia visų patogumui būtų vėsinama.

Dėka dosnių aukotojų jau pakeisti laiptai prie visų klebonijos durų. Vasarą žadama pakeisti kelis klebonijos langus, sutaisyti stogą, pagerinti izoliaciją ir perdažyti pastatą. Norime pakeisti iškabą sode. Tiems pagerinimams reikia daug lėšų. Būtų malonu su-

laukti visų talkos ir šias lėšas sutelkti. Kreipkitės į kun. J. Bacevičių arba į Algirdą Matulionį.

Šv. Jurgio parapija sveikina jos bendruomenėn įsijungusius: Michael Wayne Stull – Wayne ir Dainos Motiejūnaitės-Stull sūnų; Chase William Struna – John ir Vilijos Vedegytės-Struna sūnų bei Valentiną Elizabeth Slečtikovaite – Genadijaus ir Aleksandros Kudukytės-Slečtikov dukrą. Tie kūdikiai neseniai pakrikštyti Šv. Jurgio bažnyčioje.

Parapija sveikina jaunuolius mokslo metų baigimo proga. Danielle Kaminskis baigė St. Vitus mokyklą, Joseph Prankas – Immaculate Conception mokyklą, Willoughby, Matas Tamošiūnas – aukštesniąją mokyklą, o jo sesuo Saulutė – pradžios mokyklą. Jiedu mokėsi North Royalton mokyklų sistemoje.

"DIRVAI" AUKOJO:

B.Paprockienė, Glend NY (a.řa. Antaninos Varkalaitės-Baltrušaitienės atminimui) \$100
A.Basiulis, RedondoB. CA 35
P.Ambraziejus, N. Falm. MA 25
J.Balbatas, Cleveland OH 25
L.Barmus, Chicago IL 25
J.Bernot, Union NJ 25
V.Koklys, Hacienda H. CA 25
A.Lauraitis, Palos Hts IL 25
D.Liepas, Michigan C. IN ... 25
J.Šalčiūnas, Beverly S.IN ... 25
J.Smulskis, Lima OH 25
E.Eitas, East Wareham MA 20
A.Brizgys, Kingwood TX ... 20
S.Abraitis, Mt.Pleasant MI 15
E.Prancus, Parma OH 15
J.Stapulionis, Waterbury CT 15
V.Šukys, Surfsuide FL 15
G.Taoras, Baldwinsville NY 15
A.Draugelis, Canada 10
A.Mikoliūnas, Clev. OH 10
G.Treiny, Seminole FL 10
S.Baltrukėnas, Wauwat. WI 5
Z.Gavelis, So. Boston MA 5
J.Margevičius, Clev. OH 5
V.Mitchell, Taylor MI 5
A.Motskus, Clev. OH 5
B.Valiukėnas, Dearb. H. MI 5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Gerbiamieji, šviesiam prisiminimui a.řa. Antaninos Varkalaitės-Baltrušaitienės, skiriu auką "Dirvai" paremti. Prieš keletą metų turėjau progą sutikti a.řa. Antaniną Lietuvoje. Daug jai teko pergyventi, būnant Sibire." *Birutė Paprockienė*

MROWCA REAL ESTATE, INC.

Eastlake – E 357 St. off Vine St. zoned limited industrial 80 x 164 ft. lot with 12 sq ft. Bldg. \$94,900

Mentor Convenient Store – Munson Rd. High Volume \$189,000 + inventory

Eastlake – Lake Shore Blvd. Gourmet Restaurant with Dock space – High Volume – \$359,000

Thompson Camp grounds – 67 acres. 3 lakes 175 sites with Electric & water. \$595,000
Mrowca Realty – ask for Mary - 440 975-8265

Linkime jiems visiems sekmes, tęsiant mokslą aukštesnėse mokyklose ir universitetuose.

Diecezijos Šv. Vardo draugija spalio 3 d., šeštadienį, globos Cleveland Eucharistinį suvažiavimą, kuris vyks Public Auditorium. Dėl laukiamo dalyvių antplūdžio į šventę įleis tik su bilietais. Jie yra nemokami. Jūs galėsite gauti paštu. Ant biuletenio stalelio rasite suvažiavimo bilietų užsakymo lapelius. Jūs užpildę, siųskite užsakymus iki liepos 15 d.

Birželyje Šv. Jurgio parapija pagerbė Gerardą Juškėną, kaip to mėnesio savanorį. Jis padeda paruošti savaitinius biuletenius, Mišių maldų knygeles, pranešimus parapijiečiams, palaiko ryšius su spauda ir radiju. Jo darbas – kitiems dažnai nematomas. Tačiau jis visados stengiasi parodyti, kad Jurginė yra stipri lietuviška parapija, kuri didžiuojasi savo kilme, stengiasi padėti apylinkės vargšams.

Prieš mėnesį vienas bingo lošėjas parsinešė namo \$5,000 laimėjimą. Už poros savaitių kitas lošėjas laimėjo virš \$1,000. Tebėra \$2,500 ir \$1,500, laukiančių laimėtojų. Tokie laimėjimai pritraukia vis daugiau lošėjų į Jurginės salę. Todėl reikia ir daugiau savanorių, talkininkaujančių lošimuose. Galinčius patalkininkauti prašome kreiptis į kun. J. Bacevičių arba į sekr. Janetą klebonijoje.

Primename visiems, kad Šv. Jurgio parapijos metinė gegužinė ir sugrįžtuvės bus klebonijos sode liepos 19 d. sekmadienį, po 10:30 v.r. Mišių. Per kelis pastaruosius metus šis renginys sulaukė gausaus dalyvių būrio. Daugelis jų – mūsų buvę parapijiečiai. Šiemet ir vėl visus kviečiame dalyvauti šioje gegužinėje ir atgaivinti pažintį su senais bičiuliais. *Ger.J.*

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Born To Travel

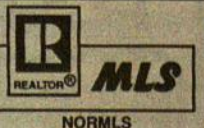
Rita Staškutė-Zvirblienė

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis.

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

TAUTOS FONDO KREIPIMASIS

PENSININKŲ GEGUŽINĖ

Tradicinė pensininkų gegužinė įvyks liepos 12 d., sekmadienį, Lietuvių namų viršutinėje salėje. Jos pradžia – 12 val. Rengiama turtinga loterija: galėsite laimėti 100 dolerių, pietus geroje valgykloje, "Dirvos" prenumeratą vieneriems metams ir kitas vertingas dovanas. Laukiame visų, paruošę skanius pietus.

Pensininkų klubo v-ba

"DIRVOS" - "VILTIES"

GEGUŽINĖ

įvyks
sekmadienį, rugpjūčio 9 dieną

Vinco ir Liudos Apanių
sodyboje
8020 Mullberry Road
Chesterland, Ohio

Pradžia – 1:00 valandą

Šilti pietūs, bufeto užkandžiai, gėrimai, loterija.
Dalyvaus poetas Balys Auginas ir kiti "Dirvos"
 autoriai.

Gegužinės pelnas skiriamas
"DIRVAI"

TRISDEŠIMT ŠEŠTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems
pasirinkti novelės temą, turinį ir pobūdį.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1998
metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių
rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje
kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraš-
čiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle
arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį
slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto
vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė,
adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai
bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik
autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma
sprendžia, ką premijuoti.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service
481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, Inc.

(TAUTOS FONDAS)

351 Highland Boulevard, Brooklyn, New York 11207-1910

TEL. (718) 277-0682 FAX (718) 277-0682

UŽ VILNIJOS LIETUVIŠKĄ MOKYKLĄ

Mieli lietuviai,

Kreipiamės į Jus ypatingai svarbiu reikalu.

Vilnijoje lenkų okupacijos metais lietuvius mokytojas, mokinys ir lietuvių kalba buvo persekiojami. Sovietų okupacijos metu, šalia teroro prieš žmones, buvo brukama "visasąjunginė" rusų kalba. Dabar, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, mūsų visų pareiga grąžinti lietuvių kalbą į Vilnijos kraštą. O su kalba sugrįš į lietuvių tautos šeimą ir šio krašto nutautėjęs žmogus.

Geriausias kelias to siekti yra per mokytoją ir lietuvišką mokyklą. Idealistų mokytojų yra, bet jiems reikia suteikti bent minimalias pragyvenimo sąlygas: butą ir dabartinio mokymo reikalavimus atitinkantį pastatą, kurių labai trūksta. Vilniaus apskrities viršininko įstaiga tuo rūpinasi, tačiau šis uždavinys toks platus, kad jam reikia mūsų talkos. Kitakalbių mokyklas Vilnijos krašte labai remia vietinės ir užsienio organizacijos. Amerikos lietuvių stipri parama Vilnijos krašto lietuviams paskatintų jų darbą. Jie pasijustų turintys stiprų užnugarį išeivijos lietuvių tarpe.

Pradžioje, mokinių tėvams pageidaujant, padėkime pastatyti lietuvišką mokyklą Lavoriškių miestelyje, apie 30 km nuo Vilniaus. Tai didelis, akivaizdus ir svarbus uždavinys. Tikslas – sutelkti \$75,000. Likusią dalį skirs Vilniaus apskrities viršininko įstaiga.

Kviečiame jungtis į mokyklos steigėjų, geradarių, rėmėjų ir talkininkų eilės.

Paaukojęs \$10,000 ar daugiau – mokyklos steigėjas

5,000 – mokyklos geradaris

1,000 – mokyklos rėmėjas

mažiau – mokyklos talkininkas

Visi, prisidėję prie šio kilnaus darbo, bus pagerbti Tautos fondo specialiu padėkos žymeniu. Paaukoję \$1,000 ar daugiau, bus aukso raidėmis įrašyti baigtos mokyklos garbės lentoje. Auką galima skirti savo vardu arba pagerbiant artimo asmens atminimą.

Su viltimi laukiame jūsų atsiliepimo.

Algis Vedeckas

Tautos fondo valdybos pirmininkas

Jurgis Valaitis

Vajaus tautos komiteto
pirmininkas

(atkirpti)

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, Inc.

TAUTOS FONDAS

351 Highland Boulevard, Brooklyn, NY 11207-1910

SUPRASDAMAS/A PAGALBOS VILNIJOS LIETUVIŠKAI MOKYKLAI SVARBĄ,

siunčiu auką _____ lietuviškai mokyklai Lavoriškėse pastatyti.

(Vardas, pavardė)

(adresas)

TAUPA

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Del smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną - pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom - nuo 7.0% Naudotom mašinom - nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000